

21260

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 }
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 12-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస బహుళ చవతి ౪.

No. 265 }
సంచిక ౨౬౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మైనపువత్తులు

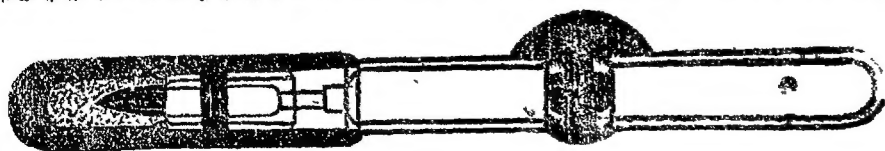
ది ఇండో - బర్మా వెల్ట్రోలింగుం కంపెని లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయ బడిన ట
ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాకు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గ్రాసు
పాళీలు

పాంట్స్ పేసాల బంగారపు పాళీలబడులు యానూతన గ్రాసుపాళీలు దేశమంతయు వ్యాపక లోనున్నవి. గ్రాసు రూ 14.

గ్రాసుపాళీల కలము ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల రి నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్రాసు రూ 14. గ్రాసుపాళీ ఘృణంట్స్ పేసా రూ 1. డబ్బు రూ 10.

మైలాపూరు

విక్టోరియా

మద్రాసు

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుఱ్ఱపు పందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 వంశిం ఫిబ్రవరి నెల 14

8 వ ఎక్స్ప్రెస్ మిటింగు

మొదటిదివము 18-2-25 తేది బుధవారము.

రెండవదివము 21-2-25 శనివారము.

ఎలక్ట్రిక్ టోటాలిజేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు ర్పు 5. స్త్రీలు ర్పు 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

బీచ్, వార్కు, ఎస్కోరు మొదలగు స్టేషన్లు

నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంబియెన్స్

మా పెద్దనోసిసులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోస్టర్, మద్రాసు

7-2-25 శనివారమునుండి 13-2-25 శుక్రవారమువరకు

యూనివర్సల్ సినియలు

ది ఫోర్మ సిటీ

కడవటివారము

అంగ దేశమున నిరుడు చనిపోయిన వారిలో 80 ఏండ్లు దాటినవ శతశతాబ్దము 492 మందియ్యబడిరి. వారిలో 128 మంది పురుషులు 279 మంది స్త్రీలు. 279 మందిలోను 178 మంది వివాహితలు తక్కినవారు అజన్మబ్రహ్మచారిణులు. వారిలో 100 ఏండ్లునిండినవారు 8 గురుగలరు. వారిలో యిద్దరు పురుషులు 6 గురు స్త్రీలు. అస్త్రీలలో నీదరికి 105 ఏండ్లుగూడ నిండినవి. 95 మందికి 90 ఏండ్లు నిండినవి. వారిలో 8 మంది పురుషులు. 67 గురు స్త్రీలు. 67 మందిలోను 39 మందికి పెండ్లియైనది 10 ఏండ్లలో 3158 మంది శతశతాబ్దము చనిపోయిరి. మారేండ్లునిండినవారు 55 మంది చనిపోయిరి. వారిలో 1928 లో 11 గురుచనిపోయిరి (లండను ప్రెస్సు)

బంధు

శ్రీ శ్రీ దామెర్ల రామారావుగారు

ఆంధ్రదేశముయొక్క ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును భారతావనియందు ఆశీర్వాదముల ప్రకాశింప జేయవలయున్నది. ఆంధ్రుల సమిష్టి ప్రయత్నములవల్ల కొన్ని మార్గములు అందుకీర్తి బడయినప్పటికి, అట్టిది ఖర్చు ఉధృతము. కాని వ్యక్తుల ప్రతిభావిశేషముచే విశేషకీర్తి చేకూరగలదు. అట్టివారు బహు అరుదుగ నుండురు. ఆంధ్రమాత దామెర్ల మేమోగాని దుర్లభులయిన ప్రతిభాశీలక శ్రీ గోల్కొట్టెట తటస్థించుచున్నది. ఆంధ్రమాతకు ప్రత్యేకభూమిమై విరాజిల్లు రామారావుగారు యిప్పుడు అస్తమించినారు. ఈలోటును దీర్చగలవా రొక్కరును లేరు. ఇందువల్ల కలిగిన సంతాపమును వెల్లడించుటకు ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల భవనమున నొకసభ జరుపబడినది. ఉదయము భజనమందిరమున దుర్గపూజయిన యాదుభివార విద్యార్థులకు తెలియజేయబడినది. చిత్రకళాకాలకు చెందిన విద్యార్థులు, కళాకాలవారును ప్రత్యేకముగ సానుకూలతంతరి వార్తల వారికుటుంబముకు పంపిరి.

సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీమేమారి రామచంద్రరావు పంతులుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద భజనమందిరమున సభ జరుపబడినది. శ్రీవిశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు పద్యములు జదిపిరి. సిమ్మట రామారావుగారి ప్రాణిమిత్రులయిన అడివి బాపిరాజుగారు మిక్కిలి విచారముతో రామారావుగారి జీవితచరిత్రమును చెప్పిరి.

రామారావుగారు 1897 న జనన మొందినారు. పన్నగ బక్కపలచగ యొక్క పాడుగుగ ఉంటారు. వారునలుగురు అన్నదమ్ము లయిదుగురు అప్పచెల్లెండ్రు. పెద్దామె ఇంగ్లండు పరీక్ష అయి గవర్నమెంటు స్కూలులో ఉపాధ్యాయినిగా వున్నది. రెండవయామె క్షయరోగముచేచనిపోయినది. మూడవయామె గాంధీగారి ప్రయోగముడయిన దిగుమర్తనములతోరావుగారిభార్య. ఈదంపతు లిరువురు గాంధీమహాత్మునిపవిత్రాదర్శములకిరసావహించిజీవితము గడుపుచున్నారు. మఱియొకయామె స్కూలు ప్రెసలపరీక్ష అయినది. విష్ణుభక్తిదేవి యని మఱియొకయామె గలదు. రామారావుగారి అన్నగారు వెంకట్రావుగారు ఎమ్. ఏ. గవర్నమెంటుకళాశాలలో ఆధ్యాపకులుగవున్నారు. రామారావుగారు గాక మఱియొద్దరు కుట్టనాళ్లు గలరు. రామారావుగారి తండ్రి శేటిపుడార్చు. పిరు శ్రీ శేటి వీరేశలింగం పంతులుగారి సంస్కరణోద్యమమునకు సహకారులుగా వుండియుండిరి. ఆకారణముచేతనే రామారావుగారి తండ్రిగారు సంస్కరణజాభిమానులయి కొమార్తెలనుకూడ ఉన్నతవిద్య గలపించిరి.

రామారావుగారి గృహము రాజమండ్రిపట్టణమునధ్యమ మిక్కిలి దుర్గంధముగాను, అసహనముగాను వుండుప్రదేశమున ఎడారిలోని జలాశయమువలెను, ఉద్యానవనములోని రాజమందిరమువలెను, అతినిర్మలముగను, రమణీయముగను అలంకరింపబడియున్నది. వారితిల్లిగారిది గాడిచెర్లవారి వంశము. వారి మేనమామలు చిత్రలేఖనముందు అభిమానముగలవారు. ఈవిధముగ రామారావుగారు పద్యరచనకు చెందినవారై యున్నారు.

రామారావుగారు మంచి కోమలమైన, అందమయిన శక్తిరమ్యులవారు. ఆయనచేతివేళ్లు పన్నగ పాడుగుగ అజంతా జామ్యుల వేళ్లవలె వుండును. మణికట్టు చెడల్కుగను బలిష్ఠముగను వుండి కుంచపట్టుకొనుటకే యోర్చుదేనట్లున్నది. ఆయనచేతి వేళ్లు కళాకోవిదుడు కాగలదని సూచించుచున్నవి. చక్కగ సంగీతము పాడగలడు. గవర్నమెంటు కళాశాలాధ్యాపకులుగ నున్న వీరి అన్నగారుకూడ మంచి చిత్రకళాభిమానులు. చెన్నపట్టణము పరీక్షకు జైలినప్పుడు స ర దా గా డ్రాయింగు పరీక్షకు చెల్లి రాజధానిలో ప్రథములుగా కృతార్థులయినారు. కాని చిత్రకళయందు వీరు ప్రత్యేక కృషి చేయలేదు. అవిద్యమీద పూర్వమున అభిమానముగలదు. తమ్ముని కళాశైలుత్యమును చూచి అనందించెడివారు. రామారావుగారు చిన్నతనమునుండి బొమ్మలనేయటముందు కుమారాలముకలపాడై పుస్తకములోని బొమ్మలు చూచి వానికింటే రమ్యముగా బొమ్మలు గీయుచుండువారు. స్కూలునుండి పారిపోయి కూడ బొమ్మలు వేయవారు. అందువల్ల పెద్దపరీక్షలకు ఆయన చరణలేదు. స్కూలు ప్రెసలకు అతని చదివినారు. రామారావుగారు పాల్ మొదలగువారి పటములు పెద్దపెద్దని వ్రాసినారు. అన్నగారు చూచి సంతోషించె వాడేగాని. తండ్రిగారు చదువుకొనుట లేదని కోపపడుతుండెవారు. ఈసమయములో కూర్మద్రాగారు కళాకాల ప్రస్థులముగా వచ్చినారు. వారికి వెంకట్రావుగారిమీద మంచి అభిమానము ఎక్కువ స్నేహముగ వుండెదా

రు. కూర్మద్రాగారు గొప్ప చిత్రకారులు. మనదేశముపై ఆయనకు అభిమానము యెక్కువ. తల్లివలె చూచుకొనువారు. వెంకట్రావుగారి మూలమున కూర్మద్రాగారికి రామారావుగారి పరిచయము కలిగినది. ఒకసాడు వెంకట్రావుగారు తమ తమ్ముడు చేసిన బొమ్మను దొంగగొడిచిపెట్టిరి. అది బర్నరు బొమ్మ. అది తాను చూచిచేసిన బొమ్మకు రంగులులేవు. ఈబొమ్మకు రంగులు చేసినాడు. అరంగులు చాల పొందికగా వుండి కూర్మద్రాగారికి చాల ఆకర్షణము గొప్పెను. గొప్ప ప్రతిభాకుండుడని ఆయన తలచి ఆయనను గొప్ప చిత్రకారుని చేయవలెనని సంకల్పించుకొనెను. చిత్రవిద్యకు అప్పట్లో యెక్కువ గౌరవము లేనందునను, డ్రాయింగు మేష్టకుంటే యెక్కువ ఉద్యోగములు లేనందునను తల్లిదండ్రులకు యితను బొమ్మలు వ్రాయుట యిష్టము లేకుండెను. కాని కూర్మద్రాగారు ఆయనతోడైపోరాడి చిత్రవిద్యలో రామారావుగారు గొప్పకీర్తివంతుడు కాగలదనిచెప్పి వారి కుటుంబములో అందరిని ఒప్పించి బొంబాయి పంపుటకు యోచించెను. కూర్మద్రాగారు రామారావుగారి ఖర్చుగా కొంత భరించుచు పుత్రునివలె చూచుకొనుచుండిరి.

కూర్మద్రాగారు రామారావుగారిని బొంబాయి పంపునప్పుడు అచటి ప్రెస్సుపాలుగారికి పుత్రము కేవలము మొదటితరగతిగాక 3/4 తరగతులలో దేనికైన తగుదురని చెప్పిపరీక్షించి తగినతరగతిలో ప్రవేశపెట్టుకొనవలసినదని వ్రాసిరి. ఆయనపరీక్షచేసి తన తరగతిలో ప్రవేశపెట్టుకొనెను. రామారావుగారు అచటవిద్యార్థులలోకెల్ల బాగాచిత్రముల వ్రాయుచుండెను. అయిదవతరగతి వారికంటే బాగావేయుచుండెను. ఇది ఒకప్పుడు ప్రెస్సుపాలుగారికి కంటకముగాకనుపించుచుండెను. మఱియు కేవలముచిత్రముల వ్రాయుటేగాక ప్రకృతి చిత్రములను, ప్రాచీనశిల్ప మందిరములను చూడవలసినదిగా కూర్మద్రాగారు యాతనిని ప్రోత్సహింపవలయునని దానికనుగ్రహమును తామెభరించుచుండిరి. అంతయొక హిందూదేశముయొక్క గొప్పతనము దెలిసికొనవలెనన్న దేశముం తా తిరగవలెనని ఆయన ఉద్దేశము. అందుకని రామారావుగారిని తీసికొని వెల్లి హిందూదేశ ప్రాచీనశిల్ప సౌందర్యమున కునికిపట్టలయిన ఆజంతా, అబు, ఎలిఫెంటా, వియాపాక్షమొదలగు మందిరములను కొండకూలను కూర్మద్రాగారు స్వంతభర్తృలమీద చూపించిరి. రామారావుగారిని దగ్గర ఉంచుకొని చిత్రములగుర్చియు, ప్రకృతి దృశ్యములనుగుర్చియు యెక్కువవిశదము తెలియజేసెడివారు. కేవలము పాశ్చాత్యపద్ధతులకు సంబంధించిన చిత్రముల గాక మిదేశ సంప్రదాయానుగుణ్యములయిన చిత్రముల వ్రాయవలెనని చెప్పి రామారావుగారిని బొంబాయి నుండి వచ్చిన సిమ్మట ప్రోత్సహింపవలెనని కలకత్తాకు పంపించిరి. రామారావుగారు వంగీయచిత్ర రచనావిధానము ప్రాచీన పద్ధతియే అయినను పెద్దద్రావినే యున్నదని ఆభిప్రాయపడిరి.

రాజమండ్రిలో వరమచర్చి ఆంధ్రసాహిత్య అఫ్ ఇండియా అన్య అనుసంస్థను స్థాపించి చిత్రలేఖన మందు అభిమానముగల కొందరిని చేర్చుకొని చిత్రముల వ్రాయుటకు పూనుకొనిరి. ఈ ఉద్యమమునకు విద్యావంతులయిన వారి అన్నగారు కూడ తోడ్పడినారు. వీరిపద్ధతి ఆజంతా పద్ధతి. లలితములయిన కేళిలు ఒక్కటే రంగు దుస్తులు, అలంకారములు కూడ అవియే. బొంబాయి పద్ధతిలో నూనె రంగులతో పెద్దపెద్ద చిత్రములు వ్రాయుదురు. వీరుకూడ మొదట కృష్ణలీలలు పటము నూనె రంగులతో ఆజంతా పద్ధతిని పెద్దది వ్రాసిరి. సిమ్మట కృష్ణుని వేశవయిన ద్వారకకు చూడవలెనని గుజరాతు దేశము వెల్లి అచటి పజల వేషభాషల పరిశీలించి స్కెచ్ లను తీసికొనిరి. వారివస్త్రధారణ వైఖరి, వానిరంగులకూడ గుర్తించిరి. స్కెచ్ వ్రాయుటలో వీరికి చాలయెక్కువయిన ప్రజ్ఞకలదు. ఫోటోగ్రాఫు యంత్రమువలె చకచక బొమ్మల వ్రాయుదురు. తర్వాత నీటిరంగులతో కృష్ణలీల పటమును చిన్నపై జారిగొని వ్రాసిరి. బుద్ధుని రాగోకయమును చిత్రమును రచించిరి. అందు బుద్ధుడు సంసారవిముఖుడయి యుండుటచే ప్రేమానురాగము జనింపజేయుటకై నుందరులయిన కన్యలు ఆయన మందు నాట్యము చేయుచున్నట్లు వ్రాసిరి. ఈపటము ను డ్రాను ప్రదర్శనములో నొకసింహాళ దేశస్థుడు రు 600/-కు కొనెను.

మన ఆంధ్రదేశమున అమరావతి శిల్పవైపునమునకు ప్రసిద్ధికెక్కిన ప్రాచీనపట్టణము. అందలి చిత్రములు కేవలము భావ ప్రధానములేగాక ఆవియవ పుష్టి కూడ కలిగియున్నవి. ఇవియే మనకు ఆదర్శములు. కావున మనము వ్రాయు చిత్రములందుకూడ భావప్రాధాన్యమును గమనించు

చుచు అవయవ వికారములేకుండ పాష్టవముగ చిత్రంపవలెనని రామారావుగారి ఆభిప్రాయము. పంగదేశపద్ధతి ప్రాచీనమైనది. నిర్దుష్టమైనదని ఆయన ఒప్పుకొనెను. అంగసాష్టవము, అందములేని యానపుల్లలవలె కాదుకేళులగుల వంగదేశ చిత్రములు ఆంగనకు నచ్చవు. భావరూపముల సమన్వయము చేయవలెనని ఆయన యిచ్చించుచున్నాడు. బొంబాయి, ఆజంతా పద్ధతుల రెండిని నేర్చుకొనినాడు. కాని యీరెండు పద్ధతులచే కట్టుబడక తన సాధన విశేషముచే యొక నూతనపద్ధతిని కనిపెట్టవలెనని స్వతంత్రించి పనిచేయుచున్నాడు. ఆయనకు ఆదర్శతానుకూల గొనగలననియు తాను హిందూదేశముయొక్క గొప్ప చిత్రకారుడు కాగలనను ఆత్మవిశ్వాసము పూర్తిగలదు. అట్లని గర్వము యేమాత్రములేదు. ఆయన చిత్రములు, కలకత్తా బొంబాయి, మద్రాసు ప్రదర్శనములలో ప్రథమబహుమానముం బడసినది లండన్ వెంట్రీ ప్రదర్శనములో మెప్పుబడసిన యితరదేశములకు సహితము తీసికొని పోవడినది.

ఉట్టిఅసమాన కళాచాతుర్యముగల ఏకపుత్రుని ఆంధ్రమాత గోల్కొట్టెనది. ఇంకను సౌరభమువెదజల్లు మొగ్గనూత మే అయియున్నాడు. సంపూర్ణసంకాసముగల పుష్పముగా శోభిల్లుచుండెను. అట్టిమొగ్గ త్రుంచివేయబడినది. ఈవిద్యలో మనము చెప్పుకొనదగిన గొప్పవాడు మరెవ్వఁడును లేడు. భగవంతుడు మనపై నెందుకు కుశితుడయిరాడో తెలియదు. శేరిల్ని కన్నప్రతిభాశీలురు దివంగతులయి పోవుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునకీర్తికి మేరలేకున్నది.

సిమ్మట శ్రీ ముట్టూరి కృష్ణారావుగారు శ్రీయంత్ర ప్రమోదకుమారచట్టిగారు రామారావుగారి మరణవార్తవల్ల తమకుగలిగిన పరితాపమును వెల్లడించుచు, రామారావుగారి కళాకాలమును, స్వతంత్రత కని బుద్ధిశీలతను, భావనాశక్తిని కొనిచూచుచు, కళాభివృద్ధికి కలిగిన అంతరాయమును విచారించుచు వ్రాసిన సంగతులను తర్జుమాచేసి చదివి వినిపించిరి.

శ్రీ చిల్లరి గె శ్రీనివాసరావుగారు రామారావు ఆకాలమరణమువల్లకలిగిన కొంతకడు దుఃఖించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచు తీర్మానము ఉపపాదించిరి. ఆతీర్మానమును తురంకి వెంకటకాశ్రమి గారు ఆమోదించుచు వారిమరణమువల్ల తమకు కలిగిన విచారమును వెల్లడించుచు ఉపన్యసించిరి. తీర్మానము అందరిచే నంగీకరింపబడి సభ ముగించబడెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

జనువులకు పెద్ద తెగులువలన గలిగిన గొప్పనష్టము

కర్నూలు జిల్లా నందికొట్కూరు తాలూకా కురుకుండ అను గ్రామములో జనవరి 1-వ తేదీ మొదలుకొని 15 తేదీకి 2500 పశువులు చనిపోయినవి. ఒక్కొక్కరి యిండ్లలో కట్టి నొక్కొక్క దైనను లేదు. వాటిమొత్తము అంచనావేసి చూడగా రు.125000లు అగును. వారికష్టములు మనశ్చేతువునకునైన నుదు ఆయూరిచుట్టు పశువులను పోరజేసియుండగా గద్దలు, రాబందువులు, కాకులు మొదలగునవి రెక్కకు మిక్కిలముగా ఒక్కొక్క నుమదగ్గరనుండి మరియొక్క శివుమదగ్గరకు పోవునపుడు వీటి యందు పెద్దతెగులు తోడువున్నవి. ఆ గాఢస్థూణిగోమ ముఖోద్రవారలు ఇంతంతయని చెప్పుటకు శక్యములేదు! కాని, వీరేయి కయిలలు గలిగిన ఆరీశేషులకు వీరేయి కయిలలు చుట్టకు ఆలసకాదు.

మందా శేషు రెడ్డి

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక సంతాపచంద్రిక మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయముల చర్చింపబడును. వారకాంత (గాఢకథ) నిలులయు,విక కతలయ ఆద్యులచర్చలు, వీరివిశిష్ట చదివీశీరవలయును. మిదునానురాగముగ నున్ననవల: నరసింహకారికావృత్తి (ఆపస్తంబ గృహ్య సూత్రములకు నూతనములకు తెలుగు తత్పర్యముగల స్వార్థగంధము రు. 1-10-0 రెడ్డిబ్రదర్లు రామవరముగోదావరిజిల్లా.

ప్రతిపక్షమపై పన్ను

సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారికి మిల్లులధికారుల

ప్రత్యుత్తరము

(2)

సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు దేశీయప్రతి పక్షములపై పన్ను ధీరధ్యాయగ నుంచవలెనని వాదించినపుడు దెలిపిన ఆర్థిక కారణములు క్రిందటి వ్యాసమునందు, విమర్శించడమైనది. ఆయన మిల్లు అధికారుల సంఘమువారు నూచించినవాదము నకు ప్రత్యుత్తర మియ్యని సంగతిగూడ ఆ వ్యాసమునందు చేర్చియున్నది.

ఈ వ్యాసమునందు ఇన్నిసుగారు పన్నుపనుసరించుచు దెలిపిన రాజకీయ, చారిత్రకవిషయములు చర్చింపబడును.

రాజకీయ, చారిత్రకవిషయములు

ఈ పన్నెట్టి పరిశీలనయందు విధింపబడినదో చేరుగ దెలుపవలసరములేదు. లాంకమైదులోని కలవరము ఎంత స్వార్థ పరముగను నిర్ణేయకముగనున్నదో సర్ శేషువెట్టులందు, ఆర్థిక సభ్యుల ఉపన్యాసములవలన తెలియగలదు. మరియు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువద్దనుండి ఉత్తరవుటవచ్చినపుడు ఇండియాదొరతనమువా రేమియు చేయజాలరనిగూడ చెబుడి అయినది.

ఈపన్ను విధింపబడిన నాటినుండి దేశములో నన్నిపక్షములవారు నిరసించుచునేయున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులగూడ ప్రభాభిప్రాయమును తమయగా తెలిపికున్నారు. చివరకు 1916 సం॥ హార్డింజి ప్రభువుగారు గూడ దిగుమతి సుంఖము హెచ్చింపవలెననియు, సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎక్సైజుపన్ను (ప్రతిపక్షమపై పన్ను) పూర్తిగా తొలగించవలెనని 8 1/2% చొ॥ యుండవలెననియు ప్రకటించెను.

సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు తమ ఉపన్యాసమునందు హార్డింజిప్రభుని ప్రకటనగూర్చియు ప్రతిపక్షము పన్నుకు సంబంధించిన యితర విషయములనుదెలిపిరి. కాని చాలాంతముల తప్పులుగావించిరి. హార్డింజిగారి ప్రకటనగూర్చి సర్ మాల్కాము హైలీగారు 1922 సం॥ యిట్లుదెలిపిరి. "ప్రతిపక్షముపన్ను యోగ్యమైనది గాదనెయ్య, వెంటనే తీసివేయవలసిన దినియు హార్డింజి ప్రభువుగారు, సర్ విలియము మేయరు గారు గూడ దెలిపిరి. నేను గూడ అట్లే భావించుచున్నాను. నా సహచరులుగూడ నట్లే దలంతురని నమ్ముచున్నాను."

హార్డింజి సర్ మేయరుగార్ల ప్రకటనల పరిశీలనచో మాల్కాము హైలీగారు వారిని చక్కగ నర్థముజేసికొనిరని దెలియగలదు. దిగుమతిసుంకమునకు యీ పరిశ్రమపన్నుకు నెట్టి సంబంధములేదని హార్డింజిగారు స్పష్టముగ దెలిపినను దిగుమతి పన్ను హెచ్చించుటచే హార్డింజిగారి అభిప్రాయము వెరవేరినదని సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు ఎస్సంబ్లీలో నమ్మకముగా చెప్పవొడంగిరి. "లాభకరముగా ఆన్యాచర్య" అని హార్డింజి గారిపన్నుకు పేరిడిరి. ప్రభుత్వవ్యయము లన్నియు తగ్గినపుడెన్నడో కొన్నేండ్లు గడచిన పిదప నీ పన్ను తొలగిపోవలదని హార్డింజిగారు దెలిపినటుల ఇన్నిసుగార్లకు దీయుచున్నారు. ఇది హార్డింజిగారి అభిప్రాయ మెంతమాత్రము గాదు. 1928 సం॥ దేశీయ పరిశ్రమల సంరక్షణగూర్చి కాసనసభలో జరిగిన చర్చనలట్టి ఎక్సైజుపన్ను త్వరలో తొలగింపబడునను నమ్మకము సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెయి, సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగార్లకు గలదని స్పష్టపడగలదు. గతి నెప్రంబరు మాసమునందు వారి ప్రకటనలు వేరొకవిధముగ నుండెను. ఇది వరకొక ప్రసాదముగారు దెలిపినటుల నోటితో అవునని చెలి తోను (చర్యలందు) కాదను విధానమునకు తగినట్లుగా నున్నది.

కాసనసభ పట్టుదల

హార్డింజి గార్లకు మాటుయిచ్చినను ప్రభుత్వమువారు 1922 సం॥ ప్రతి పక్షము పన్ను హెచ్చింపదలచిరి. భారత కాసనసభలోని చర్చనగూర్చి సర్ చార్లసు ఇన్నిసు గారు విచింతనకు నడిపిరి. 1922 సం॥ కాసనసభలో సభ్యులెన్నిగురు నూహించాడు డబ్ల్యూ. సర్ విల్లెము. తాకన్న నెట్టి ట్లు అధికారులగూడ పన్నుతొలగింపమని గోరలేదనియు, అందుచే పన్ను తీసివేయకుండుటకు ప్రభుత్వమువాటికి కాసనసభ సభ్యుల కలదనియు ఇన్నిసుగారు పలికిరి. ఇంత కన్న అసందర్భముండదు. 1922 సం॥ ప్రభుత్వమువారు పన్ను హెచ్చించెదమని నూచించిరి. వెంటనే కాసనసభలో నిరసన భావము ఆదోశన హెచ్చెను. ఉద్యోగతరఫభ్యులు పన్నును

అధికరించునుగ నిరసించిరి. మన మోహనదాసు, తాకన్నగార్ల యొక్కను తీవ్రముగ నుట్లాడిరి.

మనమోహనదాసు రాష్ట్రముగారు యిట్లునుడిచిరి: "ప్రపంచ మునం దేశీయ గూడ ప్రభుత్వమువారి యంతటి ఆన్యాచర్యము నకు తులకాలమైన తాంకియుండదు. సాధ్యమైనంత త్వరలో యీపన్నుల తొలగింపబడునని మాటుయిచ్చియుండిరి. ఇప్పుడు హెచ్చింప దలచుచున్నారు."

"దేశీయమందుగూడ దేశీయపరిశ్రమలపై ముఖ్యముగా ప్రతిపక్షముపై పన్నుండదు. ఇది పన్నువుల తయారుజేయుటపై పన్ను. పర్వతము తగ్గిపోయినపు డెక్కవవాధించును" అని సర్ విల్లెము తాకన్నగారిని. ఆయన పన్నునుగూర్చి ప్రజలలో ప్రతికూలభావ మెంతవరకు ప్రచురింపగూడ దెలిపియుండిరి.

సర్ మాల్కాము హైలీగారుగూడ చివర క్లింగ్గరించిరి: "ప్రతిపక్షము పన్నులరేకవాదముతయము నేనంగీకరింతును. కాని పరిస్థితులు సరిగలేవని నాకుదెలియును. ఇదిపరిశ్రమలభావముపై కాక, పరిశ్రమపై నీ విధింపబడిన పన్ను నుటచే మంచిదికాదని అంగీకరింపక తప్పదు. కాని నెలలవరకే, ఫిస్కలంకమివనువారు విచారించి తేరువిధముగా యేర్పాటుజేయువరకే యుండునుగనుక అంగీకరించెదముగాక."

వైసదెలిపిన ఉదాహరణలవలన కాసనసభ 1922 సం॥ పన్నుకు ప్రతిపక్షముగ లేదని సర్ చార్లసుగారి మాట లసత్యమని నూధియగుచున్నది.

ఫిస్కలంకమివను

ఫిస్కలంకమివను (ఆర్థికవిచారణసంఘము) వారు నివేదికను ప్రకటించిరి. అందు ప్రతి పక్షముపన్నును అన్ని విధముల ఖండించి ఇండియాదొరతనము వారు వెంటనే తొలగింపవలసిన యుండుననితి. వ్యాపారసభ్యుడు (ఇన్నిసు) సంఘమువారి ముఖ్యభిప్రాయమును వెనుకబెట్టి సంఘసభ్యులలో నెక్కువమంది, ఈపన్ను తొలగించినచో మాచించిన వేరొకయేర్పాటును గూర్చి ప్రకటించవలసిగిరి. ఆయన ప్రకటించిన యీ నూతనిధానము 11 సభ్యులలో 6 గురు మాత్రమే ఆమోదింపరనియు, మిగిలిన 5 గురు అధ్యక్షునితోసహా యీవిధానమును నిరసించుచు వేరొకప్రత్యేక నివేదికనంపెననియు సర్ చార్లసు ఇన్నిసు గారు మరచిపోయిరి. ఫిస్కలంకమివను వారు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిన విషయమేమను ప్రతిపక్షమునిరసనమే. వెంటనే తొలగిపోవలెననిరి. కాని యీవిషయము సర్ చార్లసుగారు ముఖ్యముగా విడిచిపెట్టిరి. కేంద్ర కాసన సభలో వ్యాపార సభ్యుడు యిట్టి అసందర్భపు అసత్యముల బలుకుట నూడకకు విచిత్రముగానున్నది. ఇది అతని వాదమును మరింత బలపీన మొనర్చునేగాని బలవరుప జాలవు. సర్ చార్లసుగారే తమ ఉపన్యాసమునం దిట్లు నుడిచెను: "ఈపన్ను విధింపబడినందులతో విచారించని అంగీకరింపలేదు. ఈసభలో మాపక్షము వారందరు అట్టి అభిప్రాయమునే కలిగియున్నారని నేను నమ్మకముగ చెప్పగలను. ఈ పన్నువలన మనకు రాజకీయముగా గొప్ప హాని కలుగుటచే నేను చాల విచారించుచున్నాను."

ఆర్థికసభ్యుడగు సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెయిగారుగూడ అట్లే దెలిపియున్నారు: "ప్రతిపక్షము పన్ను పరిశ్రమగూర్చి నేను వేరుగా జెప్పనవసరములేదు. మొదటిలోనవన్ను నుంచితిగాదు. పిదప అది స్థిరపక్షపాటుచేసిన పరిస్థితులనుబట్టియు, ఇప్పుడు పన్నులవిచారణ సంఘమువారి విచారణబట్టియు జూచినచో యిప్పటికైన దీనిని తొలగించుటమంచిది. ఈతత్వపు సభ్యులుగూడ నేను ఆర్థికసభ్యుడుగ నున్నపుడే జరిగినచో సంతసించెదను."

తొలగింపవలసిన ఆవశ్యకత

అట్లయినచో పన్ను నిలిపియుండుటకు అవశ్యకతలే? ఎక్సైజుపన్ను తొలగించినచో కలుగు స్వల్ప నష్టము పరిబుచ్చుటకు ఆర్థికసభ్యుడు వేరొక యేర్పాటు చేయజాలకపోడు. ఇండియా గవర్నమెంటు బడ్జెటునందు 120 నుండి 140 కోట్లు గలను. అందు నుమారు రెండుకోట్లు తగ్గి యీ ప్రభుత్వమువారును, ఆర్థికమంత్రియు విస్మయము కెండవపరములేదు. ఈ పన్ను తొలగింపబడినదిని కొరతనమువారే అంగీకరించిరి. రాజకీయ, ఆర్థిక, వైతిక హేతువులను జూపి యీ పన్నుండకాదని ప్రజలందరేకగ్రీవముగా చెబుడించిరి. అట్టి యొక ప్రభుత్వమువారింకను పన్ను నిలిపియుంచినచో నింవార్లముగ చర్యకు గడంగినవారగుదురు. తేకములో అన్ని పరిశ్రమలలో నత్యధిక మైన

పరిశ్రమపై పన్ను యింతకాలముంచుటకు కారణముగనుపడదు. కాసన సభ వారు గూడ ఖచితముగా నిరసించి తీసివేయవలెనని గోరుటచే యింకను నిలిపియుంచినచో ప్రతివ్యాపారమునకు నష్టమునచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగులముగూర్చి ప్రజలలో అనవసాహించోకన కలుగును. ఏదేని పన్ను తొలగింపవలెనని కామన్సుభలో తీర్మానింపబడినచో సాధ్యమైనంతత్వరలో దానినితొలగించుటకు ఇంగ్లాండులో యేర్పాటులు జరుగును. అటుపిమ్మటపన్ను బడ్జెటులో నది చేర్చబడదు. ఫిరీడింగుప్రభుని ప్రభుత్వముగూడ యితరప్రభుత్వమువలెనే ప్రవర్తించి రానున్న బడ్జెటులో దేశీయతెల్లరు ఏకగ్రీవముగదెలిపిన అభిప్రాయమును మన్నించి గత కాసనసభవారు పట్టుదలగా నిరసించిన ప్రతిపక్షము పన్ను చేర్చకుండరని ఆశించుట వేరొక కానేరదు.

బె జి వా డ్

రామదాసునాటకము

ఫిబ్రవరి 8:—ఈనాటకము కడవినరాత్రి శ్రీయుత టి. కాళువాచార్యులుగారు మరియు శ్రీయుత పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు అస్పదేశీయులను కొందరిని కల్పించి అనగా యీదేశములో ప్రాముఖ్యమునహించిన బాలభారతసమాజము అనగా మయిలవరం సంఘమువారిని కలుపుకొని ప్రదర్శించితి. శ్రీయుత ఆచార్యులువారు రెడ్డిగార్ల సమావేశమే ఆనందమును కలిగించెను. నేను యీప్రదర్శనమును చూచుట ది రెండవ ర్యా యమై యున్నది. ఇట్లుండియు, ఒకదానికంటె మరొకటి నాకంటికి క్రొత్తగ కనిపించెననుమాట యతితయోక్తిగాదు. కాళువనామాంకితము తొలి తలిదండ్రులు భాగ్యవశముచే రాజీవు భవిష్యద్వర్తమానము కనిపెట్టియో లేక యితనినుండు భగవద్వక్రలక్షణములు శాల్యమునుండియు నలభకుటచేసేనో కాళువనామమిడిరని యూహింపదగియున్నది. సర్వేశ్వరాయత్తముచే విద్యాపరిపూర్ణత వహించియుండెను. ఆంధ్రనాటక పితామహునిదాంకితు లగు లేటు ధర్మశరం కృష్ణమాచార్యులు వారు సజీవులయియుండగా వారిచే రచియింపబడిన నాటకములు యీప్రాంతములకు తెలుసని గుంటూరు ప్రాంతనాటక సమాజము శ్రీయుత పోలూరి హనుమంతరావుగారి ప్రాజాపత్యముక్రిందనుండగా వారిచే బళ్లారికి పంపబడియు వారి పరిపూర్ణకృతజ్ఞతను వడయగోరి నెల్లినప్పుడు శ్రీయుత ఆచార్యులువారు నాకన్న గుమారు యేదేనిమిడి వత్సరములు చిన్న యియుండి చదువుకొనుచు అటలాడునయముగూడ నేనెయిం గుడును. అప్పటినుండియు హూణామహాపరిపూర్ణతను వహించియు,పాశ్చాత్యశాటకములు అనగా "షేక్స్పియరు" మొదలుగా గల నాటకములు తుట్టుముగాజదివియు, ప్రదర్శించియు అందు పన్నెకకుట్టుటయేగాక, ఆంధ్రనాటకము లనేకములు తమ ముఖ భావములతో ప్రేక్షకుల కానందము గలుగునటులను, యర్థమగు సేతులను ప్రదర్శించుచుండగ నుండగ ను మాట లొకప్రసిద్ధమని వేరుగ వక్కాణింపనవసరము. ఇంతియొగాక శ్రీయుత రామచంద్రారెడ్డిగారు కల్పితప్రాత్రను ధరించి బంగారునకు పన్నె బెట్టినరీతి కర్ణామృతముగ సంగీతము వినుపించుటయొగాక కాంత్యాదిగుణములెన్ని యుండవలయునో యవన్నియు కనబరుచుమా సంచరింప బెంతయో సంతోష దాహకముగనుండెను. రంగస్థలముపయ సంగీతము తగినంతనే యుండవలయుగాక రాగాలాపన మొదలుపెట్టి ఆర్యములేకయే పద్యములుచదువుటయు, పాత్రాచిత్యము తెలుసుకొనలేక "పులి నియాచి నక్క పాత్రెట్టుకొనునట్లు" ఒకరినియాచి మరొక్కరు వెక్కిరించినట్లును, హేయనుగునట్లును దోచెడిప్రజ్ఞలుజూపుట కన్న యనునాయతపనులు ప్రకటించుట నాటకలక్షణమునకు విరుద్ధమని విరమించుచున్నాను.

హరిప్రసాదరావు.

(ప్రేక్షకుడు.)

సుఖభోగితైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుండ్లను, కొరుకు పుండ్లను ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. హావలి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును. కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును. అమ్మబోధిమము డిబో, సుదరాను - 1 టాయి.

వైకం సత్యాగ్రహము

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

ఈ నెల 5-వ తేదీన కుమారనగారి తీర్మానమును పాదించిరి. ఆ తీర్మానమును పాఠకులు బట్టికపిల్లిగా రక్షణపొందిరి. ప్రాకారములోపలనేగాని వెలుపలనేమి జరిగినను దేవునకు మొలసోకదు అని మాధవవరయ్యగారు తీర్మానమున కనుకూలముగా మాటలాడిరి. ఏ. జి. మినసు, పి. వి. దానియలు గార్లు గూడ బలపరిచిరి. లా మెంబరు సుబ్బయ్యగారు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి. “దొరతనమునా రెన్నటికిని ప్రతికూలము కాదు. పాఠశాలలు, కళాశాలలు, శాసనసభలు, ప్రభుత్వకార్యాలయములు మున్నగువానికన్నిటికిని మహారాజుగారి దర్బారు భవనమునకును గూడ అస్పృశ్యులను కాచుట యగరానియ్యవలెననియే దొరతనమువారు తరువు చేసియున్నా రు. మహారాజుపట్టాభిషేకమునకు వారినందరిని దర్బారుహాలుకు గానిచ్చిరి. అందరికిని సమానముగా ఆసనములు వేయబడెను. సమానత్వము నిలుపుకొనగోరువారు సివిలుకోర్టులో కావాచేయుట మంచిదని ఆంధ్రులుగారు గూడ తెలిపిరి. అని సుబ్బయ్యగారు నుడిచిరి.

పిఠులు డి. పి. డబ్ల్యు. వారిపాలనలోలేవా? అని పరమేశ్వరంపిళ్లగారిడిగిరి. అవి రాజపీఠముకావు. అనగా డి. పి. డబ్ల్యు. వారి అధీనములోలేవు. ఇరుప్రక్కలనున్న చెట్లపై డి. పి. డబ్ల్యు. అని చెప్పుట పొరబాటు. డి. పి. డబ్ల్యు. వాచరివిధులను మరలమరుచేయుటలేదు. అని లామెంబరు తెలిపెను.

ఆపారబాటు ఎటుల జరిగినది? అది రాజపీఠమునా కావా? దేవాలయాధికారులు వానిని మూసివేయవచ్చునా? అనుప్రశ్నలకు లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమియ్యలేదు.

ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాటలాడినవారలభ్యాతిక పాలనదురని కుంజితోమెనుగారు నుడిచిరి.

కోమటంజుపిళ్ల, ఎం. ఎన్. పిళ్ల, కుమారపిళ్ల, లామెనుగార్లుగూడ తీర్మానమును బలపరిచిరి. అనుకూలముగా మాటలాడినవారిలో పరమేశ్వరంపిళ్లగారును ప్రతికూలముగా మాటలాడినవారిలో కృష్ణఅయ్యంగారును డిల్లీపస్వామిలనొసగిరి కనివారముకాదు జరిగినసభలో పరమేశ్వరంపిళ్ల అను యజువాసభ్యుడైతేచి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాటలాడగా అందరికిని చాల ఆశ్చర్యము కలిగినది. ఓట్లుపు బృహత్ 21 మంది అనుకూలముగాను 22 మంది ప్రతికూలముగాను ఓట్లుయిచ్చిరి. అందువలన 23 వోట్ల ఎక్కువయైనను తీర్మానము విగ్రహియినది. అనుకూలరు 21 మందిలోను హనువెరపుగారొక్కరు తప్ప తక్కిన 20 మందియును నియోజకసభ్యులే. నియోజకు వ్రాసిరి.

తప్పునాణెముల గలిగియుండుట

ముద్దయి విడుదల చేయబడెను

బళ్లారిజిల్లానివాసియగు కల్లపయ్యనాథడు తప్పునాణెములను తనవద్ద గలిగియుండెనను వాకోపన్యాయ బళ్లారిజిల్లా నెమళ్ళుజడ్జిగారు అసెస్సర్ల అభిప్రాయముతో థేసింది ముద్దయికి మూడుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

నేటిదినము హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులు దేవదాసు వారెనుగారల సమక్షమున అపీలు విచారణజరిగెను. ముద్దయి తరపున పి. వి. కృష్ణస్వామిగారు వాదించును ఇంటికి సోదాచూడుటకు మాడుదినములకు పూర్వమునుంచి ఆగ్రామమునకే నివసించుచున్న సత్యజనస్వక్తురుగారు మదరాసు పోలీసుమాన్యులో నియునుముల ననుసరించి ప్రసర్తించలేదనియు, ముఖ్యముగ విషయములలో ప్రభుత్వసాక్ష్యము చాల ప్రతికూలముగ నున్నదనియు, నాణెములు లభించిన సామానుగతిలోనికి సత్యజనస్వక్తురు ఒంటరిగనే వెళ్లెననియు, పంజాబుతీహాళలో నోకరు సామానుగతియందు దేమిజరుగుచున్నది తాను గాంచలేదని చెప్పెననియు వాదించిరి.

చివరకు న్యాయమూర్తులు సత్యజనస్వక్తురు సోదాచూచిన విధానము క్రమముగ లేదనియు, ముద్దయిపై ప్రత్యక్షముగ బట్టిగెనను లేదని తలచి ముద్దయి శిక్ష రద్దుచేసిరి.

స్టేటుకౌన్సిలు

విశ్వవిద్యాలయ సైనికశిక్షణల సంఖ్య

నభివృద్ధి చేయవలయును

డెల్లీ, సెప్టెంబరు 11:— స్టేటుకౌన్సిలు సేటియందయము, రెండవది కారసభ్యుల తీర్మానముల జర్జించుటకు గూడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

(ప్రశ్నలన్నియు సెత్తాగారిచేతనే నడుగబడియెను. సుమారు 80 ప్రశ్నలకు వేసిరి.

భాష్యకృతగారు రైల్వేలకును నిర్ణయించు సంఘమును నియమించు వాలోచనల గూర్చి భారత ప్రభుత్వకార్యదర్శివద్దకుండి యీనకుమనే సమాధానము వచ్చినదనియు భారత ప్రభుత్వమునా రా సలహాలను వివరించుచున్నా రనియు తెలిపెను.

ఇ. వి. ఆర్. జి. వి. పి. రైల్వే ప్రభుత్వమువారు ప్యాథ్ ఫంక్షనును నవవృద్ధి ప్రజలకింకను ధైర్యముగ హామీ లేల గావలయునో ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపబాలకున్నారు. ప్రభుత్వమువారిచేతను, రైల్వేవారిచేతను, తొందరలో వాక్కులను స్థిరపఱచుటకుందలి ప్రాముఖ్యము గ్రహింపబడిన దనియు తెలిపిరి.

వాయువిమాన గమనముగూర్చి ప్రభుత్వమువారింకను నిశ్చయమును నభిప్రాయమును వెల్లిబుచ్చలేదని ఏగారు తెలిపిరి. విరోధా, హింసాచేతనలనువద్ద నడుపుటలో శేమైన సహాయము చేయవలయునో లేదాయను విషయము ప్రభుత్వము వారాలలోచించుచున్నారని. ధైర్యము, కార్యాలయములలోను సభాభవనములలోను పలుకుటకు వేయుటగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి నిశ్చయమునకును రాలేదు. ఇంక సెంతకాలము పట్టునో చెప్పజాల మని తెలిపిరి.

సెత్తాగారి తీర్మానము

పిమ్మట సెత్తాగారు, వడ్డీదాఫ్రీకా గవర్నరు జనరలు సంతకముచేసి, శాసనముక్రింద నొప్పికొనిన సేటాలు బజోలిల్లు (పుర లక సంఘములందు భారతీయులవాక్కులు బోవుట) ను రద్దుచేయునటుల తత్తణమే ప్రయత్నములు సలుపవలెనని తీర్మానము దెచ్చిరి కాని రాజప్రతినిధి విసతి కిచ్చిన సమాధానములలో తెప్పిన సంగతులబట్టి పర్యాధికారిగాతెలిసే తీర్మానము నుసంహరించుచు నిరి. రాజప్రతినిధి సమాధానమును బట్టి ప్రభుత్వమువారికి విషయములు వచ్చినను, తీవ్రముగ ప్రయత్నము సలుపుదురని నమ్మక మాయనక గణితరీతుల దెలియజెప్పిరి.

విశ్వవిద్యాలయ సైనికశిక్షణము

పిమ్మట రాజా రామపాలసింగుగారు విశ్వవిద్యాలయము లన్నియు గోదరీరిని, సైనికశిక్షణలసంఖ్యను హెచ్చించే యుటకును, సహాయసైనికులు (ఆర్టిలరీ ఫోర్సు) అనుభవించెడి సౌకర్యములను, విద్యార్థిసైనికులకు గూడ గలగలకేయుటకును తీర్మానము దెచ్చిరి. ఆపద్దప్పుడు చేయబడిన ప్రసంగములందు, వాంటిరుకోరు (స్వచ్ఛందసైనికులు) నందు హిందువుల జేర్చుకొనుట కెట్టి యభ్యంతరముం జూపక వోయినను, కార్యాచరణమునందు మాత్రము హిందువులను జేర్చుకొనుట గానరాదు. కార్య నిర్వాహములచే జేయబడు నీయసంకల్పపునిర్బంధమునకు హిందువులందఱును పరిమితి లేని సంతాపము నొందుచున్నారు. హిందువులలోని విద్యావంతులకు, సాంఘిక శాస్త్రము, ముగిసినవారలకు, భాగ్యవంతులకు సైన్యములో శేవిధులకు శిక్షణను జేయుటకు మార్గములు లేవు. రెండవరగతి కాల్యలములోను, ఆర్మీ బలములోను, అధికారరూపకముననులలోను (కమిషన్లు) అసభికారరూపకమున వనులలోను (నాన్ కమిషన్లు) మాత్ర మిచ్చుచున్నారు. అదియుం గూడ తక్కువజాతి తమమీద, పరతతి యెంతమాత్రము లేకుండగ నయియున్నది. ఈవిధముగా హిందూజాతిమందలి వీర్యము క్షీణించుచున్నది. సైన్యములో జేరినవారుగూడ నట్టివీర్యమును జూపలేకున్నారు. ఎవరు సంఘమునారు, విశ్వవిద్యాలయ సైనికశిక్షణయందు కెక్కుమకు శ్రద్ధబూనినవలయునని చెప్పిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుగూడ వీనికి వ్యతిరేకముగ లేదు. విశ్వవిద్యాలయములు, విశ్వవిద్యాలయములకు దమకుల బాధ్యతను గ్రహించుచున్నవి. సంయుక్తరాష్ట్రములలో, ఆలహాబాదు, కాశీ, అలీఘారు విశ్వవిద్యాలయములవారు, తమ యాలయములలో నిర్బంధసైనిక శిక్షణచెట్టుటకు సమర్థులైజూచిరి. యువకుల ను విద్యార్థులు స్వజాతీయతాభిమానముతో యాయుత్సాహమునకు భంగము

గలిగించుట ప్రభుత్వమువారి రాజనీతిజ్ఞత సంతమాత్ర మువోస్తే తమ నేయరు. సహాయసేన అనుభవించెడి సౌకర్యములు విశ్వవిద్యాలయ సైనికుల లభ్యమందుల లేదని సుస్పష్టము. న్యాయము యొక్కయు, రాజనీతియొక్కయు ముఖముజూచి ప్రభుత్వము వారి సీతీర్మానము నంగీకరింపుమని కోరెను.

జి. యే. నటేశంగారు

పిమ్మట నటేశంగారు మాట్లాడుచు తీర్మానము చాల మార్గముగనే యున్నదనియు, మదరాసు, బొంబాయి రాజధానలందు ప్రజలమగు శాంబోళన మీ విషయమున జరుగుచున్నదనియు, శిక్షణ గావలసినయేవిద్యార్థినిగాని సాతాకునికేయగూడదనియు నుడిపిరి.

సెత్తాగారు

పిమ్మట సెత్తాగారు మాట్లాడిరి. విశ్వవిద్యాలయ సైనిక సంఘము జయప్రదముగ నుండెననియు నట్టి విజయమే, దానినింక నభివృద్ధిచేయవలెనని నూచించుచున్నది. రాష్ట్రీయసేనల సంఖ్య 20,000 కు నిర్ణయింపబడుటచే యచేకవిద్యార్థుల శిక్షణనియ్యవలెననియే జేయబడెను. ప్రత్యేకదళముల సేర్పఱచుకొను నాశగల కళాశాలల కట్టిపెట్టకలెగించలేకుండెడి. ఇట్టి పరిస్థితులు వెంటనే దీనివిషయ మాలోచించుట యవసరమని నూచించుచున్నది. నిర్బంధసైనికశిక్షణ దేశమందంతటను, వ్యాపింపజేయుట కిదివఱలో శోకతీర్మాన ముంచబడెను. కాని యీసభ వారిచే నది ప్రోత్సహించబడెను. అట్టితీర్మానముక ముందొకప్పుడు రావచ్చును. నాటివఱకు దీనిని ఆచూచింతును దార్శన్యముగ గలిగి యెవ రీశిక్షణకు దగుదురో వారెల్ల శిక్షణను బొందవలయునని తెలిపెను. మొన్న జరిగిన విశ్వవిద్యాలయములవారిసభలో తీర్మానము నుదాహరించుచు, ఆ తీర్మానమును సంపూర్ణముగ కార్యాచరణమునకుం చేపయ్యెననికోరెను. సహాయసేనల యందును రాష్ట్రీయసేనలందును జూపబడు వర్ణవిభేదము నకు శివస్వామిఅయ్యగారు శోకమో విషాదమును దెలిపిరి. అది గొప్పకళంకము. సేనలం గూర్చుటయందు, శిక్షణసంబంధముందు, జీతమును విరాళమును మొదలగువాన్నిటిమందు భేదముగలదు. సహాయసేనయందు దన్నీకాకులు (కాల్యలము ఆర్మీదళము, బాంబులువగైతాల సుపయోగించుటకు గూర్చుదళము మొదలగునవి) గలవు. కాని రాష్ట్రీయసేనలం దొక్కకాల్యలము మాత్రమేగలదు. రాష్ట్రీయసైన్యపుసత్త్వము (టెరిటోరియలు ఫోర్సుఆఫ్) బట్టి మాటలకుములు లేవు. ఇప్పుడున్న యాటంకములన్నియు, కార్యనిర్వాహకులు దెచ్చిపెట్టినవే నాటినిదీనివే యవలయుననికోరెను. ప్రభుత్వమువారు తమయవిశ్వాసమును బోనాడి, యశ్వదళము, మొదలగువాటి నన్నిటిని దెవలయును. సహాయసేనలలోవా యున్న సౌకర్యములం గలగలజేయవలయును.

లాలా రామశరణదాసు

వీరు మాట్లాడుచు, ప్రభుత్వమువారిసౌకర్యములకు గలగలజేసినయెడల వీర్యవంతులకు పంజాబునుండి చాలనుంది శిక్షణలు బయలుదేరుదురు. తనకు తెలిసినదానింబట్టి ప్రభుత్వము వారింకను సంశయస్పదులుగ నున్నట్లులే జూచుచున్నది.

పిమ్మట యామిన్ ఖానుగారు బలపఱచుచు చాలనుంది కుమారులగు విద్యార్థులు స్వారసి తెలిపిరి.

రాలిస్సనుగారి సమాధానము

పిమ్మట సర్వసేవాధిపతి రాలిస్సనుగారు సమాధాన మిచ్చిరి. రాజరామపాలసింగుగారి నొన్ని యభిప్రాయములం దేఖావమును జూపెను. రాంపాలసింగుగారు చర్చించినవిషయములన్నియు సహాయసేనల గూర్చియు, రాష్ట్రీయసేనలం గూర్చియు విచారించు సంఘమువారు చర్చించిరి. ఈసంఘము వారేగ్రీవముగ నంగీకరించిన యొకనిశ్చిత దయానజేసి 15 దినములక్రింద బంపిరి. అది 24 వ తేదీని ప్రచురింపబడును. ఆ నిశ్చితకాయం జేయునదో, ప్రభుత్వమువారు దాని సేమిజేయుదురో నిశ్చయముగ జెప్పజాలరు. ఈతీర్మానము నంగీకరించుట నాకు సమ్మతమే. కాని ప్రస్తుత యులుం జేయజాలరు. దీని నడ్డుటగూడ మనసాప్యకున్నది. కాని యిందువారి నిశ్చయక బుతులనువఱకు సీతీర్మానముపై చర్చ నాపుచేయగోరుదు నని తెలిపెను.

సేవీక ప్రచురింపబడునటులు తీర్మానముపై యాపుచేయబడినది. సభ సామవారమువఱకు నాపుచేయబడినది.

భారత శాసనసభ

అధ్యక్షుని వేతనపు చట్టము

ఒక్క హెచ్చువోటు చేచట్టమొడింపబడెను

రెండు అధికార చట్టములు ప్రవేశపెట్టెను

ఫిబ్రవరి 11:— భారత శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనము నెలకు నాలుగవ రూపాయలనుండి మూడు రూపాయలకు తగ్గించబడునని భారత శాసనసభయందు ఉపపాదించబడిన సవరణలు నలుబదియవ అధిక సభ్యులచే త్రోసివేయబడిన నలుబది ఐదవ మూడువోలు అధ్యక్షునికి తీతముగ నియమించుట నిర్ణయమునకు పరమగ వోటుకేసిరి.

భారత శాసనసభాసమావేశము యొక్క నేటి విషయము, సభాపతియందు ముఖ్యమైన అధికార చట్టములు గలవు. భారత శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనచట్టమును గురించి ఆలోచించి అంగీకరించుటయేగాక, మరొకటి నూతనచట్టమును సభ యందు ప్రవేశపెట్టుటకు కార్యాంశమునందు నిర్ణయించబడినది. కొద్ది గుండు అధికార నిరసనమును సృష్టికరించి, హస్తాంతరముచేయుట, టారిఫ్ శాసనమును సవరణగావించుటయు, పంచదారానికొట్టె నిర్మింపమన సంకల్పము విధించుటయు తీటి కార్యక్రమములందు జొరపించబడినవి.

భారత శాసనసభాధ్యక్షుని వేతన చట్టము

భారత శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనచట్టము సభ్యులు యొచ్చించి ఆమోదించుట గ్రహణీయము ప్రతిపాదించిరి. సన్న మొదలుకొని మూడువేల ఐదువందల రూపాయలవరకును అధ్యక్షుని వేతనముగ నియమించబడునని చట్టముపై సవరణలు గలవి సర్ కాంచెలు రోడ్డుగాను బట్టిరి. (నవ్వు) శాసనసభ యందు ఇష్టముచేచిన సభ్యుని ఎన్నుకొనుటకు అవకాశము గలుగుటకు ఆర్థికముగ కనీసమైన వేతనమును నిశ్చయించుటకు వారు కుతూహలైయున్నారు. మిక్కిలి స్వల్పవేతనమును నిశ్చయించి అధ్యక్షుని యొన్ని కంతరాసములు గల్గించవలను. వర్తమాన మందలి అధ్యక్షునివలె శాసనసభయొక్క దర్బారును, గౌరవమును నిర్వహించు అధ్యక్షుని సభ్యులు యెన్నుకొనుటకు జాడపడెను. ఎల్లకాలమును (whole time) శాసనసభాధ్యక్షుడు జాతీయ అధికార ధర్మములందు ఉపయోగించవలయునని నోక సవరణ చేయబడినది. వారియొక్క కాలమంతయును వారి ఉద్యోగధర్మములను నిర్వహించుటయందు దగ్గత్యుడు వినియోగించవలయునను నూచితో రోడ్డుగాను సంప్రదించాడినదియు, వేతనరాజకీయ ఆందోళనయందు భారత శాసనసభాధ్యక్షుడు పాల్గొనగూడదనియు సర్ కాంచెలు రోడ్డుగాను చెప్పిరి. (వినుడు, వినుడు) ప్రస్తుతపు అధ్యక్షుడు వర్తించినట్లుగా భారత శాసనసభాధ్యక్షుడు రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు ఆద్యక్ష ప్రాయముగా నుండవలయును. సర్ ప్రెజిడెంట్ వైటుగారివలె కృషిని వాద్యము మొదలగు ప్రజాక్షేమకరముల ఉద్యమములందు ముందున్న కొనెడి భారత శాసనసభ్యుడు యీ ఉద్యమములందు పాల్గొనవలయును. ఇంగ్లాండునందలి పార్లమెంటు అధ్యక్షుడు (Speaker) దేశమందు మొదటి కవివనరు. దేశక్షేమకరములను ఉద్యమములందు అధ్యక్షుడు పాల్గొనుటకు భారతీయులు వాంఛించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నూచించిన ప్రకారముగ భారత శాసనసభాధ్యక్షులకు నెలకు రూ 4000 లు వేతనముగ నిచ్చుట ఉచితముగ నున్నదని సర్ కాంచెలు గారు చెప్పిరి. కాని విషయముపై ఉపసంఘము (select Committee) సంపత్తిచేయును.

తీతమునబట్టి ఉద్యోగమునకు గౌరవముగనుండునగాన శాస్త్రనిర్వహణసభ్యులతో సమయముగ భారత శాసనసభాధ్యక్షుని తీతము నిర్ణయించుట బాగు నుండునని జోషిగారు నడిపిరి.

హుస్సేన్ సాహెబ్ ఆచార్యగారు ప్రసంగించిరి. ఆచార్యగారు ప్రతిపాదించిన సవరణను ఉపసంఘమునొనిరి.

పార్లమెంటు సభలో పోవు అధ్యక్షునికంటె కొల్లుకాయ మొట్టొకరికంటె దిగువ అధ్యక్షునిగౌరవము హెచ్చుగ నుండునని ఆభిప్రాయముతో వాతకేధింపబడెనని సర్ కాంచెలు ప్రతిపాదించిరి. (నవ్వులు) అధ్యక్షుడు నోక మానవమౌక్త్యనియు మానవమౌక్త్యగి గల వాంఛలను జోషిగారు వారిని ప్రేరేపించుచుండు ననియు సాధ్యమైనంత

వరకట్టి వాతావరణమునుండి అధ్యక్షుని దప్పించుటకు తగిన తీతమును నిర్ణయించవలయునని ప్రతిపాదించిరి ఆభిప్రాయము. ప్రాజ్ఞాధును, పండితుడును, గణితజ్ఞుడును నగువారు అధ్యక్షులుగ గావలెనని ఆర్థమైన వేతనము నిర్ణయించవలయును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

గుణసంపన్నుడును, శక్తి సామర్థ్యములు గలవాడును పతనమున నైనసభ్యుడు అధ్యక్షుడుగ నుండవలయునని వారంగీకరించుచున్నారనియు పతనము ఇందునకు సంబంధము లేదనియు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు పట్టిరి. (నవ్వులు) అధ్యక్షుడు వారియొక్క కార్యమంతయు ఉద్యోగధర్మములను నిర్వహించుటయందు దుపయోగించువాడును, నిష్పక్షపాత మనస్సును నగువాడుగ నుండవలయును. ఒక రాజకీయవ్యక్తియనుటకు తెలిసిన సభ్యుడు అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడవచ్చును. కాని అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొననంతోడనే ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుడు ఏ రాజకీయవ్యక్తియతోను సంబంధము లేనివాడగువాడు. (హస్తాంతరము) అయినప్పటికిని విస్తారముగ వేతనము అధ్యక్షుని కిచ్చుటకు నెహ్రూగారింగీకరింపరు. ఎంతవిస్తారపు మెత్తము వేతనముగ నిచ్చుటకు నిశ్చయించినను అధ్యక్షులుగ నుండుట కెల్లవిషయములందును సరిపోయినవారిని ఆకర్షింపజాలదు. అట్టివారలను గొందరిని నెహ్రూగారియగుదురు. ప్రజాపిత తీర్థమందు వేవచేయుటయే అధ్యక్షుని ఆకర్షింపవలయును గాని తీతము ఆకర్షించుట అర్థముగ నుండదు. (హస్తాంతరములు) ఎల్లమానవమౌక్త్యవలె అధ్యక్షుడును తీర్థవలయుననియు దర్బారును నిర్వహింపవలయుననియు నెహ్రూగారికి చెల్లిన విషయములే. అధ్యక్షుడు జోక పామెదామనిషిగ నుండివలయును. అట్లు ఒక పెద్ద మనిషికి వ్యవహరించుటకు నెలకు రూ 2000 లు మొదలు రూ 3000 లు లోపు వేతనము చాలును. తీతములనుబట్టి తీత గాంధీను గౌరవము గలదను అభిప్రాయముతో పండితు డేకేధింపజాలడు. వారి ధర్మనిర్వహణములనుబట్టి అధ్యక్షులకు గౌరవమునుమాడును. వర్తమానమందలి అధ్యక్షుడు ప్రదర్శించుచున్నారని ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుడు మెగినవో నాయనదర్బారును నిర్వహింపగలడు. (హస్తాంతరములు) లక్ష్మీదేశపు ప్రభుత్వాధికారియగు ముస్తాఫా కెమలుపాషాగారు నెలకు నలువదిపానులకంటె అధికముగ వేతనముదీసికొనుట లేదు. నలువదిపాను లనగ నుమారారువందలరూపములు కాబట్టి తీతము గౌరవమునకు హేతువుగాదు. అధికతీతమును దీసికొనువారుగాన అధిక గౌరవములను చెప్పుటకు వీలులేదు.

నాయుడుగారును ఆచార్యుడు ఆరిగారునుగూడ ప్రసంగించిరి. రూ 4000 ల నుండి రూ 3000 లకు అధ్యక్షుని వేతనము తగ్గించవలయునని ఆచార్యుడు ఆరిగారు ప్రతిపాదించిరి.

ప్రభుత్వముయొక్క జవాబు

అధ్యక్షులకు నెలకు రూ 4000 లు తీతముగ నివలయునని ప్రభుత్వము నూచించుటకు గొన్ని కారణములు గలవు. ఉన్నతస్థాయియూర్ధ్వలకు నెలకు రూ 4000 లు వేతనమిచ్చబడుచున్నది. ఇది ఎక్కువవేతనము గాదు. లాభదాయకముగ న్యాయవాదియైతిని మాడకొని యీవేతనమును కాపించి హైకోర్టు జడ్జిపదవుల కాపించుటకు మిక్కిలి యోగ్యత గలవారు వచ్చుటలేదు అని న్యాయ శాఖ వారు తెల్పుచున్నారు. అధ్యక్షుని తీతము స్వల్పముగ నిశ్చయించినందు మంచియోగ్యతగల అధ్యక్షులు లభించరు. స్వేచ్ఛాకాంక్షింపండు వారికిగల అనుభవమునుబట్టియు, ఈశాసనసభయందు చక్కగను, పరిశీలనతోను నిర్వహించుచున్న అధ్యక్షుని కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును వారు చూచినప్పటినుండియు, శక్తి సామర్థ్యములు గల అధ్యక్షుడు యీశాసన సభాధ్యక్షుల వహించవలయునని కూరి ఆభిప్రాయమును ముడిమెనుగాను చెప్పిరి. సంబంధింపబడి యీవిషయమున జాపవలదని సభ్యులను సర్ ఆల్లెగ్జాంపరుగా హెచ్చరించిరి. సభ్యులెల్లరును ఈవిషయమున ఏకాభిప్రాయముల అర్థముగ నుండుననియు, నోటుకు తెట్టబడినందు ప్రతిపాదనమును అధికారులు వాసిపారి యిష్టప్రకారముగ పోటుచే

యుటకు స్వాతంత్ర్యము యిచ్చెదననియు సర్ ఆల్లెగ్జాంపరు గారు చెప్పిరి.

పల్లెటూరు సర్కిలు ఉద్యోగములకు హెచ్చుతీతముల నీయవలదని వాదించువారు వా రెన్నుకొను అధ్యక్షులను నిర్ణయించు తీతమునుబట్టి యితరులకు మాత్రదర్శకులగావలయునని దొరస్వామయ్యగారు నడిపిరి.

అధ్యక్షుని తీతము నాలుగవ రూపాయలనుండి మూడువేల రూపాయలకు తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదనము ఓడిపోయెను. నాలుగవ రూపాయల తీతముగ నుండవలయునని 46 వోటులు మానువేలుగ నుండవలయునని 45 వోటులు వేయబడినవి. ఒక్క హెచ్చువోటుచే ఉపపాదనము ఓడిపోయెను.

హుస్సేన్ సాహెబ్ సవరణ

ఆసంబ్దియొక్క కార్యనిర్వహణముకొరకే అధ్యక్షుడు వారియొక్క కాల మంతయు నుపయోగించవలయునని నోక సవరణను హుస్సేన్ సాహెబ్ ప్రతిపాదించిరి.

ఈ విషయము ఆసంబ్దివారే నోక ఆచార్యుగ చేయుటకు విడిచివేయవలసిన దని గ్రహణీయముగ జోషి. ఆచార్యు నతిక్రమించినందున సభవారు వోటుచే అధ్యక్షుని దీసివేయవచ్చును.

హుస్సేన్ సాహెబ్ ప్రతిపాదన మాత్రమునకు వారు ఆమోదించుచున్నారనియు, శాసనసభాధ్యక్షుడు వేరుపనులను జాడకుండ శాసనము ప్రకారముగ గావించుట మంచిదనియు విల్సన్ గారు చెప్పిరి.

ఆచార్యును అతిక్రమించెనని అధ్యక్షుని పై వోటు చేసి నాయనను దొంగించుటకంటె అధ్యక్షుడు వేరుపనులను జాడకుండదని శాసనము గావించుట చక్కగ నుండునని జిన్నా గారు నూచించిరి.

అధ్యక్షుడు—సర్ ప్రెజిడెంట్ వైటుగారు

భారత శాసన సభను పంజోధించుచు అధ్యక్షుడు యిట్లు ప్రసంగించెను. భారత శాసనసభాధ్యక్షుడు మరియితర పనులను జాడకుండ శాసనసభ కార్యములను నిర్వహించువాడుగ నుండవలయుననియు, నిష్పక్షపాతముతో అధ్యక్షుడు నిర్వహించవలయుననియు నిష్పక్షపాతమును జెడగొట్టుట కార్యములందును అధ్యక్షుడు బాల్గానగూడదనియు సర్ ప్రెజిడెంట్ వైటుగారు చెప్పిరి. శాసనము ప్రకారము యిట్లు గావించి, అధ్యక్షుడు మరియే పనులను జాడకుండ నిశ్చయించుచో మరియొక దినము వరకును యీ చట్టమును నిర్వహించుట మంచిది. ఈ లోపున ప్రభుత్వముయొక్క బిల్లు నిర్వహణ తగిన నిబంధనను చట్టమునందు జొప్పించెదరు. ఇందుల కెల్లయనుంగీకరించుటచే హుస్సేన్ సాహెబ్ సవరణ ఆమోదించబడినది. చట్టమునందు చల్ల క్లాజులును ఆమోదించబడినవి. కాని చట్టముపై తుది ఆమోదనము ఒసంగుటకు మరియొక దినము వరకును నిర్వహించబడినది.

అధికారుల యితర చట్టములు

అధిక ఆదాయపు పన్నును నిర్ణయించుటయందు శాఖ వారవలంబించుచున్న కొన్ని ఆచారములను శాస్త్రీయముగ గావించుటకు సర్ జేసీలు బ్లెక్లెట్టుగారిచే ప్రవేశపెట్టిన ఆదాయపు పన్ను సవరణ చట్టము సభ్యులచే చర్చింపబడెదయే ఆమోదన నొందెను.

సర్ చార్లెసు యిన్ని గుగారి తరపున టారిఫ్ ఆక్టును సవరణ గావించుటకు చట్టమును బ్లెక్లెట్టుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ చట్ట మెప్పుడు విచారణకు వచ్చునని విల్సన్ గారు ప్రశ్నించిరి. ముందు సోమవారమునాడు చట్టమును సెలెక్ట్ కమిటీ విచారణ కొరకు బంపవలసినదని, వాణిజ్యసభ్యుడు గోరునని చెలియుచున్నదని సర్ జేసీలు బ్లెక్లెట్టుగారు సమాధానమిచ్చిరి. ఈ మార్గమునకు విల్సన్ గారుంగీకరింపక వాణిజ్య శాఖ వారు చట్టమువిషయమై మరికొంతకాలము ఆలోచించవలయునని చెల్లెడు. వారి ఆభిప్రాయమును మనమునుండుచుకొనెదనని బ్లెక్లెట్టుగారు నడిపిరి. ఈ చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములను సహేతుకముగ వివరించు స్పష్టికరింపబడినది.

11 1894 వ సంవత్సరపు, టారిఫ్ ఆక్టునందలి 11-వ షెడ్యూలునందు, 1878-వ పన్నుద్రవంకములచట్టమునందలి 28-వ క్లౌజు ప్రకారముగ ప్రకటింపబడిన మార్పులకు, జొప్పించి నూతన పరిశీకుల కనుకూలముగ జేయుటయందు చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. శాసనము ప్రకారముగ గావించబడిన టారిఫ్ షెడ్యూలులపై అప్పడపప్పుడు యిండియా ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయములను నిబంధనలను నియమించెను. చాలవరకు యిది ప్రకటింపబడినది. ఇతరనూచనలుగూడ చట్టమునందు చేర్చబడినవి. ఈ

మాచనలు ఒకటిరెండు నోకటి దిగువ జుట్టుదీసివేసి, అధిక చట్ట మనందు వీనిని తేల్చుటకు బదులుగా బారిపుల్లినుం దివి చేర్చబడినవి. వెనుకటి నెట్టెలకు నెలలో అంత్యముయ్యె 12 మాసము అందుగల సగటుధరపై ప్రతిసంవత్సరమునను బారిపుల్లివలె లెక్కజూచి నూటికి యిరువదియైదు రూపాయలు వస్తుపంచదారపై దీసికొనబడుచున్నది. ఈపద్ధతివలన దొరతనమువారి ఆదాయమునకు పంచదారయొక్క ధరవదులనుబట్టి చిక్కులు సంభవించుచున్నవి. కాన నిర్దిష్టమైనపన్నును వసూలుచేసినయెడ దొర తనమువారి ఆదాయమునకు నష్టమురాదు. నిర్దిష్టమైనపన్ను లేటును విధింపబట్టిన పంచదార పరియైనపదార్థముగనున్నది. ఎల్ల దేశములందును అట్లువసూలుచేయబడుచున్నది. ప్రభుత్వము ఆములునందున్న పన్ను హంద్రములెటుమీద రూ 4 శతలపన్నునకు పరియగును.

ప్రస్తుతము ఆములనందు గల విధానము రద్దుగావించి వెయ్యి సిగరెట్లమీద రూ 1 లు పన్ను చేయబడును. నిర్దిష్టముగ బన్ను విధింపబడినవి దిగుమతివారికిని ప్రభుత్వమునకును సౌకర్యముగ నుండును.

పట్టుపై నూటికి రు 20 లు నుంకము వసూలుచేయబడుచున్నది. పట్టువస్తువులపై నుంకములేటువిషయమై వర్తకులు చాలయిబిబ్బి పడుచున్నారు. ఈవర్తకమును విజృంభింపజేయుటకు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నిర్మింపబడినవి. దలచబడెను. పడుగునందుగాని పేకయందుగాని పట్టు ఉన్నయెడ నది పట్టు విక్రమైన బట్టగను పడుగునందుకు పేకయందును పట్టుఉన్నయెడ పట్టుబట్ట యనియు నుంకములు వసూలుచేయుటకు నిర్దిష్టము చేయబడెను.

ఇనుము లేక ఉక్కు

1924 వ సంవత్సరపు ఉక్కు పరిక్రమ రక్షణ చట్టముందలి యొకతప్పును సవరణచేయుటకీ మెమోలు ప్రవర్తించుచున్నది. చట్టము అంగీకరింపబడిన 7 దినముల నంతముందుండి యినుము విషయమున సవరణలు ఆములలో జెల్పబడును. మూడుమాసములనంతరమునందుండి పంచదారవిషయమున వర్తింపజేయబడును.

అధికార నిరసనచట్టము

అధికార తిరస్కారము గావించినయెడ కొన్నికొద్దులయందు శిక్షించుటకు గల అధికారములను సృష్టికరము గావించి, అధికారముల హద్దుకు నిర్ణయించుటకు చట్టమును సర్వ అలెగాండరు వడ్డిమెను గారు ప్రవేశపెట్టిరి. అధికారపత్రముల ప్రకారముగ (Letters Patent) ప్లాపింపబడిన చెక్కుపాత్రలు రికార్డు చేయు ఉన్నతస్థానస్థానము లనియు, యిండియను సీనలు కొట్టు ప్రకారముగ ఉల్లంఘించిన ఉత్తరువులు నేరమనగా కాదా యని నిరూపింపబడెను స్థానస్థానముల కార్యక్రమమును గాని ఉత్తరువులను గాని ఆలక్ష్యము గావించినయెడ అధికార తిరస్కారము గావించబడినట్లు ఎంచుబడి శిక్షించుటకు హైకోర్టుల కధికారము గలదని చట్టమునందలి ఉద్దేశములను జెల్పు పేట్టుమెంటునందు గలదు. వారి అధికారములకు లోబడియున్న క్రింది కోర్టులలో గావించబడిన అధికార తిరస్కారము విషయమున శిక్షించుటయందు హైకోర్టులందు భిన్నా భిప్రాయములుగలవు. శిక్షించుట కధికారముకలదని జెల్పుబడు నేరములందు యింగ్లాండునందలి ఉన్నతస్థానస్థానముల కెట్టి అధికారముగలదో యాస్థానస్థానమున కట్టి అధికారము లేగలవు. తమయెడగాని తమఅధికారమునకు లోబడియున్న క్రిందికోర్టుల అధికారములను గాని శిక్షించినయెడ మధ్య పరగణాలయందలియు, జైడ్డనందలి, సింధుదేశములందలి జూడిషలు కమిషనరులకు ఈసాధారణాధికారములు గలవా అను అంశము నిశ్చయముగాలేదు. అధికార తిరస్కారము గావించినయెడ యింగ్లాండునందలి ఉన్నతస్థానస్థానము లందులకు సీక్షించుట కధికారము గలగియుండెను. అధికార తిరస్కారము మామూలు కాన పన్నుల ప్రకారముగ విచారించుటకు యింగ్లాండునందు ఆచారము లందు. ఫలాన నేరము గావించినట్లుగ అధికార తిరస్కారము చేసినవారిని శిక్షించుటకు యింగ్లాండునందు అవకాశము గలదు. భారతదేశ మందట్టి అవకాశము సీనలకోర్టునందు గలగి యున్నను స్థానిక మూర్ఖమునకు గావించని అధికారాధికారమునకు శిక్షించుటకు సీనింగులలేవు. పైన పంగ్రహముగ జెల్పబడిన విధానము సంకల్ప ప్రికరముగ భారతదేశమునందు లేదు. 1914 సంవత్సరమున భారతసామ్రాజ్య శాసనసభయందు యిందుకొకడు ఒక చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను. ఆచట్టము ఆపొధింపబడినయెడ యిండియా

మదరాసు వార్తలు

శ్రీరామామూలార్తములు:—వైశ్యులు మొదటి రిగ్నిమనోత్సవము 17 లేదీ 5-80 గంటలకు మూల ఆవరణయందే జరుగును.

రాకపోకలు:—మేజర్ జనరల్ వైమున్సు సర్ ఆర్డర్ నావు, రాజకుమార్ దేశరాజా గార్లు మదరాసునుండి వెళ్లిరి.

ఇ. ఎల్. అయ్యయ్యగారు బొంబాయి ప్రేమయూనియన్ కౌంగ్రెసుకు వెళ్లిరి.

టి. ప్రకాశంగారు, వెంకటరెడ్డిగారు, డి|| బి|| కె. వేంకటరామయ్యగారు మదరాసువచ్చిరి.

మదరాసు సెంట్రల్ ఫ్లడేరిల్స్ ఫంక్షన్

ఇంతవరకు మదరాసు సెంట్రల్ ఫ్లడేరిల్స్ ఫంక్షనరీ కింతవరకు మొత్తము 357139-14-10 చేరినట్లునూట్టి ఇదిగాక 8781-5-0 ఖరీదుగలబట్టల చేళ్లసామగ్రిగూ పంపబడినట్లు నూ హానర్ రిజిక్రటరీయగు టి. ఎల్. రామస్వామయ్యగారు తెలుపుచు వారికి కృతజ్ఞతాపదనములని మాత్రా వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసులో విమానము:—ఎస్. ఆర్. ఎ.

ఎం. అజ్ఞామరె చెట్టిగారు మదరాసునకు విమానమును (ప్రోప్లేజు) తెప్పించిరి. 6 వ లేదీన స్త్రీమరులో దిగినది. ఇది 15 అడుగులుపొడవు, 5 అడుగులు ఎత్తు, 3 అడుగులు వెడల్పు గలిగియుండును. జర్మనీ దేశము నతయారు జేయబడినది. వెల రూ 18,000 తెప్పించిన ఖర్చులు 4,000. దీనిని నడపించుటకై ఎక్. సి. ఫాల్కనరు అను ఆంగ్లేయుని తెప్పించిరి. ప్రస్తుత మిది రంగూను తంకావూరు మదరాసుల మధ్య తిరుగును.

మదరాసు ప్రావిన్సియల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్

యన్:—వైయూనియన్ వారి గవ్నంగువాడి 10 లేదీ సమావేశమై యీక్రింది ముఖ్యతీర్మానములను గావించిరి. (1) ప్రావిన్సియల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్ వారు ప్రతిజిల్లా సమావేశమునకు ఒకప్రతినిధిని పంపవలెననియు ఆప్రకారముగా చేయుటకు శక్తివర్తింపజేయువారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపవలెననియు, (2) కె. జి. శివస్వామి గారుగాని ఏ. శివరావు మినహాగారుని బాంధ్యు కాన్ఫరెన్సుకు ప్రతినిధిగా పంపబడవలెననియు, తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానములు యితర తీర్మానములను కొందరి దగ్గరనుంచి వచ్చిన కరెస్పాండెన్సును చదివినతర్వాత చేయబడినవి:—

మదరాసు లేబర్ యూనియన్:—కోసపేట

ఎడ్వర్డుపార్కులో వైయూనియన్ వారి మొన్న నోక్కసభ నిన్ననోకసభజరిగినది. లేబర్ యూనియన్ యొక్క స్వభావము లనుగూర్చి టి. వి. కల్యాణసంసుందర మొదలియారు గాంధీసభ్యునించిరి. పనివాండుచాలామంది హాజరైరి. ప్రస్తుతరాచక్రీయపరిశిల్లులో కార్మికుల అవస్థ క్లిష్టముగా నున్నదనియు 4 ఏండ్ల క్రిందట లేబరు యూనియన్లు చాలా మంచిస్థితిలో నుండెననియు, కాని దురదృష్టవశమున నిపుడు చీలిక లేర్పడినవనియు అట్లులేకుండ వివరములు గా నుండి యూనియన్ కార్యములందు కొంచెము శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలెననియు హెచ్చరించిరి. యూనియన్ లు మంచి కీక్రిగల నిర్మాణములనియు సరిగా పనిచేసి నచో యూనియన్ లు కోర్కెలు తీరగలవనియు కనుక యూనియన్లను (కీగర్స్) ఉత్సాహవంతముగా పనిచేయించి కలిసి యుండుట తమకీక్రిని నిజమెట్లుకొనబడయే ముగుననియు యుద్ధోపిందిరి:—

యందు అధికారధిక్కారనేరముల సంఖ్య అధికమై యుండెడిది. కాని యుద్ధముచే అచట్టము నిల్పివేయబడెను. మేజిస్ట్రేటులచే విచారింపబడి అధికారధిక్కారము గావించు. దేశని శిక్షించబడునేరము లేరగతుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకు మామూలు తనపద్ధతి ప్రకారముగ శాసనమును సవరణ గావించుటకు ఈచట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను.

భారతకానసభ రేపటివరకును నిల్పివేయబడెను. ఆ. వె.

జాతీయవాద పక్షము

ఉపసంఘ నివేదిక

నూతననిబంధనములను సూచించుట

ధిర్, ఫిబ్రవరి 11:—నిబంధనలు పరిశీలించి అందుకై న మార్పులను గావించుటకు జాతీయపక్షముచే నిశ్చయపడిన ఉపసంఘనివేదికమును గురించి, కాబోవుదైమువ్యవహారమున, చాలమంది శ్రద్ధదీసికొనుచున్నారని గణాంకము 21-వ లేదీయందును, జనవరి 26-ని, ఫిబ్రవరి 4-న లేదీలందును సంఘము సమావేశమయ్యెను. మూడు దినములలోను జరిగిన సమావేశముల ఫలితముగ పాత నిబంధనలలోని 11-వ నిబంధనకు బదులుగా ఈడిగున నూచింపబడిన నిబంధన గావించబడునని కమిటీ రిపోర్టులు సిఫార్సుచేసిరి:—

మొందు సభ్యులు సమావేశమై రెండు వంతుల సభ్యులచే పార్టీ సమస్యలుగ నిశ్చయింపబడిన విషయములపై ప్రతి సభ్యుడును వోటు చేయవలయును.

(2) పార్టీచే విచారింపబడని యెల్లవిషయములందును కార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్క శాసి, ఎమర్జెన్సీ కమిటీయొక్క శాసి, ఉత్తరువు ప్రకారము సభ్యులు నడుమకొనవలయును. ప్రతివ్యవహారమును నవలంబింపవలయుననిగాని, పూర్తిక ఆదాయ వ్యయ పట్టికను ద్రోసివేయవలయుననిగాని ధలచినప్పుడు మాత్రము జాతీయవాదమునందలి ఉభయపక్షములవారును జేరుచేరుగ వారివారిసమావేశములందలి పాక్షిక సమస్యగ నిశ్చయింపవలయును.

ఆదాయవ్యయపట్టికను ద్రోసివేయుటకుగాని ప్రతిష్టాభవవిధాన! నవలంబించుటకు గాని జాతీయపక్షమున గలయిగుపక్షతలవారును (యిండి పెండెంటు పార్టీ, స్వరాజ్యపార్టీలు) నిశ్చయించినయెడ అప్పాడది పాక్షికసమస్యగ జాతీయపక్షము నిశ్చయించదు. ఇరవత్తుములును అట్టిసంకల్పములందు యిచ్చును వచ్చినప్రకారముగ మొగవచ్చును.

ఉపసంఘముచే గావించబడిన యాసిఫార్సుపై అరమర లేకుండ చక్కబడుచున్నది. కొన్నిదినములలో పక్షమువారిక తీర్మానమునకు వచ్చెచరు. (ఆ. వె.)

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారు

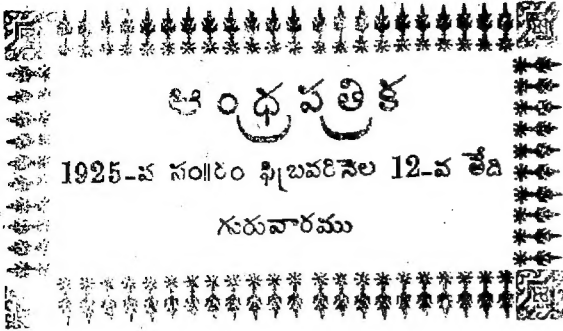
బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 11:—నిన్న పట్టాలనుండి తప్పిపోయిన రైలులో సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారు ఉన్నారు. కాని భగవత్కృపవలన ప్రమాద మేమియు జరుగలేదు.

పెరిమెట్టు పేరెంటుసంఘము:—కార్పొరేషన్

మూల ఆవరణలో గత ఆదివారమునాడు వైసంఘమువారి కమిటీసభ జరిగినది. అందులో కొన్ని తీర్మానముల వాస్తవ్యవారు చేసిరి. ఆతీర్మానములలో తదితరులు అనుసరింపవలసిన యీక్రింది తీర్మానములు పంపబడినవి. ఆదివారముల పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనమును ఏర్పాటుచేయుటకును, సి. ఎన్. భారతీగారి జాతీయకీర్తనల (ఈకీర్తనల గవర్న మెంటువారు నిషేధించిరి) బాజరకు బోధించునట్లునూ, రాలముపడుకుట మూలలో ప్రవేశపెట్టవలెన అన్ని క్లాసులలో పిల్లగానిచో హైస్కూల్ కారులు మూడింటిలోనైనా ప్రవేశపెట్టి తీరవలెననియు, నునాత్సాగాంధీగారి ఛాయాపటము మూలలో తగిలించవలెననియు, తీర్మానించిరిని మాకోకరు తెల్పుచున్నారు.

భారతనారీనమాజము:—వైసమాజము

శ్రీగా నిర్మింపబడినది. బాలుగా పనిచేయుచున్నది, 108 సభ్యులున్నారు. అందులో 12 మంది పోషకులు 100 రూపాయల చొప్పున యిచ్చుచున్నారు. వీరుగాక విద్యార్థులందరియైనా సభ్యులుగలరు. ఈసమాజము అధికారము ప్రభుత్వం కి బాలికలైనాను, మూలముంది నుంచి భారతము మొదటినుంచి ని జాతీయ వన్నెనుబట్టివాడి ప్రభుత్వం కి దొంగిలించి వచ్చి కొనబడు పిల్లలెక్కువది ప్రభుత్వ సమాజమునకు చేరినాను. వేయిదని ఆశీర్వాదము. తమకు తెలియకనే ఆధోగతికి వావు కారికద్దరించి అట్టిబాలికలను స్త్రీలకు నాయపడెనెందు కాని కి ప్రజానాహక్కు మనసరము. ఈసమాజము కీ క్రిందిగాని పోషకులుగా నుండుట కంగీకరించి తమ గౌరవార్థముగా తెల్లమెట్టు విద్యార్థులగా విద్యార్థులకు పాఠశాల విద్యార్థులకు డి. జి. గాంధీబ్యా, కెనాల్ బ్యా, విద్యార్థులు భారతీయ, నాన్, నాన్ రూప్ హెడ్ ప్రతికూల వర్తమానినియ, శ్రీమతి పి. వ. తురుతులబొమ్మి, శ్రీమతి కెవిహారు యువలనవార్లు కలరు. ప్రజానాహక్కును పై నాధారపడి యాసమాజము పనిచేయుచున్నదని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 12-వ తేది

గురువారము

బెంగాలు గవర్నరుగారు: క్రొత్తయుక్తి

లిట్టనుప్రభువుగారు శాసనసభ్యులను సమావేశపరచుటలో, క్రొత్తయుక్తిని బన్నిరి. శాసనసభ్యులలో కొందరు మంత్రిపదవుల సంగీకరింప నెంచుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షముతో జేరియున్న స్వతంత్రపక్షమువారికి గూడ నిట్టి కోర్కె లేక పోలేదు. విభజించి పాలించుటలో దిట్టలగు లిట్టను ప్రభువుగారి సందర్భమును చక్క గ కనిపెట్టిరి. మంత్రుల వేతన నిరాకరణమును మహమ్మదీయ ద్వేషముక్రింద పరిగణించునటుల జేయుట చే, నూతన మహమ్మదీయపక్ష మొకటి బయలుదేరెను. స్వాతంత్ర్య భావాతిశయముచే ప్రేరేతులు గానంతవరకు, ప్రజలలో నిట్టి అంతఃకలహములు ప్రబలమగుచునే యుండును. ఇప్పుడు, మంత్రులు గావలయునా అక్కరలేదా, అక్కరయున్నచో మంత్రుల కేంత జీత మీయవలెను, యీ ప్రశ్నలను పరిష్కరింపవలయునని, లిట్టను ప్రభువుగారు గోరిరి. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగువరకు, సంస్కరణములకు తాము తోడ్పడమని శాసనసభ్యులు గట్టి గ చెప్పి, స్వరాజ్యానుతాపమును జూపియున్నచో, లిట్టనుప్రభువుగారు మరియొక రీతిని జవాబుచెప్పటకు వీలులేకపోవెడిది. ఇట్టి శిశ్చయమును సూచించుటవలన, యిబ్బందులనే కములుండవచ్చును. ఆర్డినెన్సుప్రయోగము తీవ్ర రూపము దాల్పవచ్చును. నిర్బంధము లింకను పెరుగవచ్చును.

కాని ఇట్టి అగ్నిపరీక్షకు లోనగునపుడే, శాసనసభ్యుల మనోనిశ్చయ మెంత బలమయినదో బయల్పడగలదు. స్వరాజ్యప్రదానము నే మాత్రము నాలసింపగూడదని, ఇంగ్లండు గ్రహింపనేర్చును. కాని, శాసనసభ్యులిటుల గావింపరయిరి. వీరి మనములను బాధించిన సందియములకు గ్రహింపవచ్చును. ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలు గవర్నరుగారి హస్తగతమైయున్నవి. చికిత్సన స్వల్పాధికారము నయితము అదృశ్యమయినది. మీదుమిక్కిలి నిర్బంధ పరంపర లధికమయినవి. ప్రభుత్వమునందు ప్రజాప్రతినిధు లేవరును లేకుంటే, నిరంకుశత్వము రాజ్యము జేయగలదు. చేతనున్న యధికారమును పోగొట్టుకొనుట దూరదృష్టివీరహితమని పలువురు తలచియుందురు. శాసనసభా బహిష్కార మములులో నున్నపుడు, శాసనసభా ప్రవేశమువలన గలిగెడి సౌకర్యములందరించునే మోసము భీతివ్యాపించెను. నేడు శాసనసభలో ప్రతిష్ఠంభన జరుగవలయునని పట్టుబట్టినపుడు, మంత్రి పదవులను వివనాదిన నేమి నష్టము గలుగునోయని భీతి పాడము పున్నది. సంస్కరణములకు కొనసాగించినందు

వలన, కొన్ని లాభములున్నను, ప్రజలకు గావలసినవి స్వల్పలాభములుగావు. స్వరాజ్యము వెంటనే సిద్ధింపవలయునని వారు కోరుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణములవలన గలిగెడి లాభములను కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులగుట యత్యవసరము. అట్టిసాహసము లేనపుడు, వచ్చినంతవరకే రాబట్టవలయునను ఆశబాధమును. బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రపదవుల సంగీకరింప జాలరు. బెంగాలోనేమి, నాగపురమందేమి, యిది బనికీరాదని నిశ్చయింపబడినది. కాని, స్వతంత్ర పక్షమువారి కిట్టి నియమ మున్నటుల గానరాదు. స్వతంత్రపక్షమునకుగూడ యద్యోగవాంఛ వాలగినగాని, ప్రతిష్ఠంభనము కొనసాగనేరదు. ఈ రహస్యమును కనిపెట్టి లిట్టనుప్రభువుగారు మంత్రులనవసరమను వారినండి కావలయుననువారిని విడిదీసిరి. ఆర్డినెన్సునుగూర్చిగాని, నిర్బంధవిధానముగూర్చిగాని ప్రశ్నవచ్చుచో అసాధికారసభ్యులందరును ఏకమగుట సహజము. మంత్రుల నియామకప్రశ్న వచ్చు నపుడుమాత్రము, ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులను, ప్రజానియుక్తసభ్యులలో పలువురును ఏకాభిప్రాయము జూపకపోరు. అందుచే, లిట్టనుప్రభువుగారు రెండవవర్గతి నవలంబించిరి. మంత్రులవేతనములకు బడ్జెటులో నేర్పాటు జేయవలయునని తీర్మాన ముపపాదించుటకు, శాసనసభ్యులు తుదకంగీకరించిరి. మంత్రాంగపు ఎత్తులలో అధికారవర్గమునకు గల అనుభవమును శక్తి సామర్థ్యములును, ప్రజాప్రతినిధులకు లేవని శిష్టవచ్చును. వీరు అసలు ప్రశ్ననువదలిపెట్టి, ఇంకొక ప్రశ్నను ముందుకుపెట్టుటచే శాసనసభ్యులు మోసపోవుటకు వీలుగలదు.

ఎప్పటికప్పుడు స్వరాజ్య సాఫల్యమును మది నుంచుకొననియెడల, స్వల్పాకర్షణలకు లొంగి పోవుట సులభము. శాసనసభలో భ్రమపెట్టు కారణములు పెక్కులు గలవు. వీనిచే మోహితులు గానంతవరకే, సభ్యులు తమ స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొన గలరు. అమృత బాహు పత్రిక దెలిపినటుల, ముందు మంత్రులను నియమించి ఆపివేట్ట వేతనములగూర్చి యడుగుట, గవర్నరుగారి ధర్మమైయుండెను. అందుకుమారుగ మంత్రులతో బనిగలదా లేదాయని యడుగుటయు, మంత్రుల నియామకము నిపుడు జేయుకుండుటయు, చట్ట విరుద్ధములనుటకు సందియము లేదు. మంత్రులను ముందుగ నియమించెదరేని, అసాధికారసభ్యులలో భేదభావ ముదయించునని, గవర్నరుగారికి దెలియును. లిట్టనుప్రభువుగారు, ప్రభుత్వపరిపాలన మెటుల నయినను కొనసాగుటకు సామదాన భేద దండోపాయముల నుపయోగించుటయందు వింతలేదు. స్వరక్షగార్థము వారిటుల గావించుట సహజమే. కాని, ప్రజాప్రతినిధులు లిట్టనుప్రభువుగారి ఎత్తులను గ్రహింపలేకపోవుటయు, తమ పంతమును వదులు కొన నెంచుటయు మాత్రము, దౌర్బల్యసూచకము. పత్రికలలో శాసనసభ్యులసమావేశముగూర్చి ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతము సరిగాదని, రాయగారును, బెన్జి గారును చెలుపుచున్నారు. అటులగుచో సరియగు వృత్తాంతమును ప్రకటించుట యుక్తము.

లేనియెడల అపోహలు పెక్కులు ప్రబలుటకు కారణమేర్పడును. ఈ సమావేశమునందు, మంత్రుల నియామకముగూర్చి జేసిన తీర్మానము నిజమై యుండవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షనాయకులగు నేను గుప్తాగారు సయితము ఆర్డినెన్సును రద్దుజేసి, నిర్బంధితులను విడుదలజేసినచో, మంత్రులనియామకమున కంగీకరించునటుల దెలిపిరి. చిత్తరంజనదాసు గారివిషయమై తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట కిచ్చగించరయిరి. నిర్బంధితులను విడుదలజేయనిచో, మంత్రుల సమస్యనుగూర్చి స్వరాజ్యపక్షమువారు యోచించరని ఛార్జర్డుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆర్డినెన్సును రద్దుజేసి, నిర్బంధితులను విడుదలజేయచో, స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రులనియామకమున కంగీకరించునెడల, శాసనసభా ప్రవేశోద్దేశ్యము విఫలమగును. దేశమును ప్రస్తుతము కలవరపరచుచున్న సమస్య ఆర్డినెన్సు ప్రయోగమయినను, ఇయ్యది స్వరాజ్యపక్ష సంచలనమును నిరోధించుటకే ప్రారంభింపబడె నను నభిప్రాయమును, బాధత్యగలనాయకులు పలువురు చెలుపుచున్నారు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారు సంస్కరణములను సాగనిచ్చుట కంగీకరించుచో, ఆర్డినెన్సునురద్దుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుటయు సులభమే. ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించిన కారణ మపుడు సఫలమగును. స్వరాజ్యపక్షప్రతిష్ఠంభనము, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికొరకై యుద్దేశింపబడినది. ఇతరుల సహాయమున్నను లేకున్నను, దీనిని కొనసాగించుట స్వరాజ్యపక్షము వారి ధర్మమగుచున్నది. స్వతంత్రపక్షమువారు రొకవేళ వెనుదగి మంత్రి పదవుల సంగీకరించుటకు బూనినను, స్వరాజ్యపక్షము వారు తమ శపథమును విడనాడకుండురని తలచెదము. శాసనసభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు, మంత్రుల నియామకము సంగీకరించినను, ప్రధాన నియమమును నిలుపుకొనుటకును, స్వరాజ్యపక్షము తన మొదటి విధానమును కొనసాగించునని దేశ మెదురుజూచుచున్నది. భావి పరిణామ మెటులుండునో జూడవలయును. స్వరాజ్యపక్షమునకు పంగ దేశమునం దపజయము గలుగునేని, ఇతరరాష్ట్రములలో నిరుత్సాహము గలుగుట సహజము. ఈ సందర్భమున అమృతబాహుపత్రిక వ్యాఖ్యను గమనించుట లాభకరము.

అప్పుడు, ఇప్పుడు

పటేలుగారి చట్టమును గూర్చి ముచ్చటించుచు నర్ బి. య్. శర్మ గారు దెలిపిన సంగతులు ఆశ్చర్యమును పురిగొల్పక మానవు. చాలెటు శాసన సందర్భమున శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చుటకు గూడ సంసిద్ధమయిన నర్ బి. య్. శర్మగారు నేడు పటేలు చట్టమును నెదిరింపవలసివచ్చెను. మాలవ్యాగారు సూచించినటుల, పటేలుగారి చట్టమునందు వివరింపబడిన చట్టములు గాక, మరికొన్ని నిర్బంధచట్టము లింకను గలవు. అధికస్య అధికం ఫలం అను విధమున, నిర్బంధ చట్టము లేన్నియున్నను ఇంకను కావలయునని చెప్పుట అధికారుల కాచారమయినది. ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవింపకుండుటచేతనే యిట్టి వాంఛ బలమగుచున్నది. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు

భారతి

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్ర మాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక మెల రూ. 0-10-0.

మా ఖ మా స సంచిక విషయానుక్రమణిక

అగ్నిపరీక్ష—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; హరిశ్చంద్ర—కాశీ సోమయాజుల సుందరరామమూర్తిగారు; విరహము—నాదేళ్ల వెంకట్రావుగారు; ఊచబియ్యము—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు; ముక్కు తిమ్మనార్యుడు—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; రతివిలాసము—త్రిపురాన వేంకటసూర్యప్రసాదరాయకవిగారు; ఛందశ్శాస్త్ర విమర్శనము—వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; ప్రణయజ్ఞానకి—అధికార్ణ సూర్యనారాయణరావుగారు; ద్రవిడవాఙ్మయము—ఆంధ్రులు:- ఆ. రంగస్వామి సరస్వతిగారు; 'లేవ్ జే' మహాత్ముని సుభాషితములు—ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు; ద్రావిడి—పులుగుర్తి లక్ష్మీనరస మాంబగారు; ఆశీర్వాదము—తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరిగారు; ప్రపన్నుడు—శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు; శ్రీకృష్ణనికృష్ణ—భమిడిపాటి పట్టాభిరామయ్యగారు; అభావప్రదుర్భావము—జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రి గారు; నా వెండిరూపాయ—భమిడిపాటి సుబ్బారావుగారు; కేవల నిషత్తు—మల్లాది వేంకటవిశ్వనాథ శర్మగారు; కానగ్రానికష్టాలు—

శంకరదీక్షితులుగారు; భక్తాగ్రణి—అనిపెద్ది జగన్నాథ శాస్త్రిగారు; మహాపతివ్రత—క్రొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు; నేవ్యనేవకోపదేశము—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాద బహద్రుగారు; అబ్దుల్ రజాక్—భావరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు; నవనాగరికత—విద్యున్ని రాధరణము—దంటు సుబ్బావధానిగారు; ప్రాచీనాంధ్రులెవ్వరు? ఆర్యులుకారా?—చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు; ఆహ్వానము—మక్కపాటి వేంకటరత్నకవిగారు; అజంతాగుహలయములు—కొ. నర సింహాచారిగారు; ప్రణయప్రభావము—దిట్టకవి సత్యనారాయణగారు; స్వరాజ్యమన నేమి?—టి. శివశంకరం పిల్లేగారు; మరణభీతి—దామ రాజు పుండరీకాక్షుడుగారు; సూత్రకాల వ్యవసాయచరిత్ర—పెండ్యాల వేంకటసుబ్బాస్వామి శాస్త్రిగారు; సహగమనము—శ్రీశేషాద్రిరమణ కవులు; మూడవ వజ్రహస్తాని చిక్కలవలస శాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మగారు; ఆంధ్ర చిత్రకారులు; విమర్శనలు; సాభిప్రాయ విశేషములు.

చిత్రపటముల వివరణము

ప్రవర్ణ చిత్రములు:—శ్రీగాయత్రీ, సూర్యహను గానామృతము-జహంగీరు పరవశత.
సాధారణ చిత్రములు:—స్వాక్షర్ణు దొరగారి సతీమణి, శ్రీ పాండురంగరావుగారి సతీమణి, శ్రీన్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారి సతీమణి గారులు, శ్రీమతి కోకాకృష్ణ వేణమ్మగారు, అఖిలభారత ప్రాచ్యవిద్యవైదికపత్తు, వారిచే సమ్మానింపఁబడిన పండితబృందము; ఆంధ్ర చిత్రకారులు శ్రీదామెర్ల రామారావుగారు, శ్రీ చామకూర భాష్యకార్లురావుగారు, శ్రీవరదావెంకట రత్నంగారు - రాజమహేంద్రవరము; 3౯వ అఖిల భారత జాతీయమహాసభా స్వచ్ఛందసేవాయువతీ బృందము. ముఖపటము—భ. రామసోమయాజులుగారు. గతసంచిక ముఖపటము—దామెర్ల రామారావుగారు.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

పగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0.
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజీ 0-5-0 మాత్రమే.
అరికార్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీటగాఢ కలన పగిలి నీరుకాయుము, జీలపొట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమీని జిలపొయి మంచిచర్మము రాగ ను. పగుళ్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాలి నీళ్లుకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

తేలుమందు

శుక్ర సీసా 1-కి రూ. 0-5-0. వి. పి. నహ 0-12-0.
తేలు క్షయమున అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు. తేలు కాయలన వినుము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరులులకును పెద్దవయు దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టివోటకు బండ్లపాయనములు చేసిన బాధ తగును. ఇది మిగుల పూలు గలిగి నీటివలె మందును. మట్టివోట కొంచము మునుపొసేక బాధ మాటు మగును. మందును గలిగి యున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యముగట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింటి మండదగినది.

కవహారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. నహ రూ 1-5-0
దగ్ధ శ్వాసకోశములందు/ నువ్వునీరమున ఏర్పడును ఇది అనేకవిధములు కైర్వమునను ఏర్పడిన దగ్ధ. వీరకాలమున కబలించు దగ్ధ శ్వాసకోశముల నూత్ని శాశ్వతములను ఏర్పడుదగ్ధ. దీర్ఘము. క్షయము. దగ్ధత నీరమునను తోల దగ్ధ విధమున బట్టి యును. అమృతాంజనం దీనితో, మదరాసు తోలబాలు

జి. యస్. పాడిసన్ గారికి వీడుకోలు

చెన్నపురి ఆదిద్రావిడుల బహిరంగసభ

నిన్నటిదినము పచ్చయప్పకళాశాల భవనమునందు మదరాసు ఆదిద్రావిడులు జి. యస్. పాడిసన్ (లేబరుకమిషనరు) గారు సెలవుపై తమదేశమున కరుగుపందర్భవన వారు గావించినసేవకై తమసంతాపమును చెల్లుచున్న విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించిరి. సభకు డి. బి. జి. నారాయణస్వామిశెట్టి గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

సభకురచించిన ప్రముఖులలో రాలి బి. జి. వడరాజు, బునాయాడు, వి. జి. నానుజేపిళ్ళై, ఆర్. శ్రీనివాసన్ (చె. కా. స) సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి (చిత్తూరు), రాలి సామి వెంకట పతిసాయుడు, దుర్గిరాల దేవకరాజు, జి. నందరరావునాయుడుగారు గలరు.

అధ్యక్షులు నారాయణస్వామిశెట్టి గారు పాడిసన్ గారు ఆంధ్రజాతులకు గావించిన అపారమనసేవను ప్రశంసించుచు కాసనసభయందును, స్థానిక పురపాలక సంఘములందును ఆదిద్రావిడులకు సరియగు ప్రాతినిధ్యమును ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మించుటకు పాడిసన్ గారు కంతయో కృషిసలిపిరి. లేబరుకమిషనరుగ నుండి దీనిజనబాంధవుడై పతిజాతుల ఉద్ధరణమున కంతయో తోడ్పడెను. సంస్కరణములకు పూర్వమునుండియే పాడిసన్ గారు పట్టుబట్టి, నిరాదంబముగ గావించిన మహాపాతకము వారిని బాగుగ తెలిసినవారితే తెలియగలదు. సంస్కరణములకు మన మెంతయు రుణపడియున్నాము. ఈ సంస్కరణములేనిచో ఆంధ్రజాతు లిట్టికి రాజులకుండే వివి. పాడిసన్ దంపతులకు తమస్వదేశయాత్రయందు సౌఖ్యముగ లిగి తిరిగి తీసుముగ రాగలుగునట్లు ఆశీర్వాదించిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసన్ గారు తమిళభాషయందు పాడిసన్ గారు ఆంధ్రజాతులయెడఁజూపిన కనికరమును, నిరంతరకృషిని కొనియాడి, తిరిగి పాడిసన్ గారు ఇనుమడించిన శక్తిసామర్థ్యములతో మనదేశమునకు మరలినన్ని తమకు సాయముచేయుదురుగాక యని కోరిరి.

పిదప, వి. జి. నానుజేపిళ్ళైగారు ఆదిద్రావిడసంఘము నకు, తెంచిన వివిధసంఘములవారంపిన ప్రశంసలనుచదివి వేర్యేరు సంఘములతరఫున ముమారు 20 పుష్పములచే పాడిసన్ గారి పలంకృతుల గావించిరి.

విజ్ఞాపన పత్రము

మదరాసు రాజధాని ఆదిద్రావిడసంఘముతరఫున నీక్రింది విజ్ఞాపనను సమర్పించిరి. "పతిజాతులకు తాము రక్షకులుగ నేర్పడినప్పటినుండియు మాత్రేయమునకై మీరుగావించినసంతర, నిరుపమానసేవకు మాపూర్వయాచార్యక నమస్కృతులు. సంస్కరణములకు పూర్వము కాసనసభ యందును, కార్పొరేషను నందొకరును, సంస్కరణానంతరము అధికముగ రాజధానియందలి స్థానిక, పురపాలక సంఘములందునుగూడ వందచు ప్రాతినిధ్య మియబడుటకు మీరే కారణభూతులు. మీరు ఆంధ్రజాతుల విషయమై కృషిచేయు మొదలిడినప్పటినుండియు, విద్య, గృహనిర్మాణము, పారిశుధ్య విషయములందలి యభివృద్ధిచేతను, రాజధానియందంతలను విప్లవానుమనకును, గృహనిర్మాణమునకును భూములొసంగుట చేతను చిరకాలమునుండి అన్నపానములు లేక చింతాక్రాంతులై యల్లాడు పంచముల పాలిటి కల్పతరువైతిరి. పంచము విద్యార్థులకు ఉచితాన్నపానము లొసంగు విద్యార్థి వసతి గృహమును ఏర్పరచినందుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. మీసదయ పూర్వయము, మీ అవ్యాజానురాగము, మీదరిపాసితవదనము, మృదులకాంతవచనము మమ్రెల్లర యాకర్షించి మీయందు మాకపరిమితవిశ్వాస ముదయింపజేసినది. పరస్పర మిట్టి ప్రేమ పాత్రముచే బంధింపబడి మిమ్మును మాసమత్తుమునుండి వీడుటకు మేము చింతనొందుట సహజమే. ఐనను మీదంపతు లిరువురును సౌఖ్యముగ తిరిగి మాదేశమునకు విచ్చేసి ఆతిథియనుగ శక్తి సామర్థ్యములతో మా ఉత్సవమునకు తోడ్పడుదరని" భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

దుర్గిరాల దేవకరాజుగారు (ఏలూరు) పాడిసన్ గారి నేవను ప్రశంసించుచు పాడిసన్ గారు దుర్గిగమునువహించినదాది అతేకమంది వీడలకు సాయముజేసియున్నారనియు, ఏలూరు నందు ప్రభుత్వమువారు ఫల్ల పుష్పములను, మెరకభూముల నొసంగి పంచములకు మహాపాతకము గావించిననియు, అందులకుకారకులు పాడిసన్ గారేననియు, వారు ఇంతకంటె అధిక

శత్రుత్వపాములతో మాతృదేశమునుండి తిరిగివచ్చి పనిజేయు డురుగాక యని పల్కిరి.

పాడిసన్ గారి ప్రత్యుత్తరము

నేను నా మాతృదేశమునకు సెలవుమీద వెళ్లునందక్కములో మీ సెలవు దీని కొనవచ్చియున్నాను. నేను మీ సంఘమునకు సాధ్యమైనంతవరకు నేన జేసి యుంటిని. ప్రభుత్వమువారు మీకు చేయగల సాయ మత్యల్పము. మిమ్ముల మీరే ఉద్ధరించుకొనవలెను. తాముచేయుగల అత్యల్ప సహాయమును చేయుటయందు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయుట లేదు. విద్యావిషయమై పంచమజాతికగాను రాజధాని మొత్తం మీద 1000 పాఠశాలలు గలవు. అందు నేను కొన్నివందల పాఠశాలలను గాంచియుంటిని. అవియెల్ల శ్రద్ధతో పనిజేయుచున్నవి. మీ సంఘమునం దధికసంఖ్యాకులు నిరుపేదలు. మీ సంఘమువారు దేశము యొక్క భావిపరిపాలనయందు సమముగు భాగస్వాములుగా దలందుచో మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులవలెనే మీసంఘముందును ప్రత్యేకముగ నాయకు లేర్పడవలెను. అట్టి నాయకులుండిన ప్రభుత్వమువారు మీసౌకర్యము లొసంగునట్లుల వారు పనిజేయగలరు. ప్రభుత్వమువారు మీసంఘముందలి విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము లొసంగుచున్నారు. న్యూనసాయమే ముఖ్యాధారముగ గల నీదేశమందు మీరు అధికముగ నభివృద్ధి జేయవలయునని మీరు న్యూనసాయమునందు నిపుణులుగావలెను. ఇంతవరకు మీ యభివృద్ధి కనేకయోజనలకు బండియుండెను. ఇప్పుడు అనేక వేలఎకరముల భూమి మీసంఘమున కీయబడినది. కృష్ణా, గోదావరి ప్రాంతములో సారవంతములగు భూములు లభించినచోటులం దెల్లను మీరు రాదగుభాగము నొసంగుటకు ప్రయత్నించుచునేయున్నాము. చాల జిల్లాలయందు సహకారసంఘములు మీయభివృద్ధికి పాటుబడుచున్నవి. దాదాపు 100 సహకారసంఘములు రాజధానియందు గలవు. తంజావూరు జిల్లాయందలి సహకారసంఘములకు ప్రభుత్వమువారు రు. 4,00,000 లను పెట్టుబడి పెట్టియున్నారు.

మీవిద్యార్థులకు 400 విద్యార్థి వేతనము లొసంగియున్నాము. మీ సంఘమునందలి బాలురు దీనిచే విద్యయం దారిలేరనవతాకముగలరు. వీరందరకు ప్రభుత్వోద్యోగములు లభించునాయను విషయము నే జెప్పజాలను. స్థానిక పురపాలక సంఘములందు మీరు తగిన ప్రాతినిధ్య మిబడుచున్నది. కాసనసభయందు నిపుణులగు సభ్యులు మీపక్షమున పనిజేయుచున్నారు. ఇటులనే కృషిసలిపిన 10 కంటలలో మీసంఘపరిశితులందు గొప్పకూర్పు గలుగు ననుటకు సందియములేదు.

మిమ్ముల అధ్యక్షులకు అతిథి సత్కాసదులకు వందనములతో సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

ఆరోగ్య ప్రక్రియ

శరీరము పరిశుభ్రముగా నుండుటకు

కాయగూరలను పండ్లను హెచ్చుగా తినవలెను. మిఠాయి పదార్థములను పూర్తిగా మానవలెను. లేదా చాలవరకు తగ్గించవలెను. నిద్రలేవగానే గ్లాసు చప్పియు పరుండబోవునపుడొక గ్లాసుచిన్నీళ్లను త్రాగవలెను. ఇవ్వమున్నవారా నీళ్లలో నారింజ, కమలా, బల్లెయిపండ్లరసమును పిండి త్రాగవచ్చును. నల్లులో మొగము దుద్దగూడదు. (ఓటుమీలు) అనునొక విధమున పిండిని సన్ననిగడ్డ సంచిలోవేసి దానిని మిక్కిలి చల్లనీళ్లలో (ముందుగడ్డ వేసిననీళ్లలో వైన మరీ మంచిది) మంచి దానితో మొగమును తోమి కడిగిన చాల బాగుగా నుండునని ఒక శ్రీచ్రాసెను.

ఎం. ఎన్. రాయగారు

ప్రాన్నదేశమున అరెస్టుచేయుట

బ్రిటిషువారి ప్రాతాహముననే ఫ్రెంచివారు రాయగారిని బహిష్కరించినను వారలలో నిజములేదు అదినరకు జరగనీ, స్విట్జర్లండు దేశములనుండి ఆదారతనములు రాయగారిని బహిష్కరించినందుననే ఆయన ప్రాన్నకువచ్చెను. అచట చాల అపాయకరలగు కల్యాణిస్తులతో చేరియుండెను గావనీ ఆయననుబహిష్కరించిరి. ఒక టెక్నికోశ్రీరాయగారు వివాహము చేసుకొనెననియును అమె పారిసునగరమునం దున్నదనియును తెలియుచున్నది. (చేట్టును)

బొంబాయి బావలా హత్య కేసు నర్తారు ఆనందరావుగారి అరెస్టు

మొత్తము 17 గురిని అరెస్టుచేసిరి

ఆనందరావుగారు రాజబంధువులలో నొకరు

ఆనందరావుగారు హిందువు. ఇందూరు సంస్థానమున ముఖ్యప్రభుకోటిలో చేరినవారు. ఇతనిని దత్తుచేసుకొనిన ఫాన్సే కుటుంబమువారికిని మహారాజు కుటుంబమునకును పన్నిహితబాంధవ్య మున్నది. వీరు వంశపారంపర్యముగా జాగీరు దారులు. ఆనందరావు ను యీ కుటుంబము వారు 1819 లో దత్తత చేసుకొనిరి. ఇతని జనక కుటుంబము ఘరానా కుటుంబముకాదు. 1921 లో నితడు మహారాజుతో విరోధాభింషమునకు వెళ్లినవారిలో నొకడు. మహారాజు తైనికవిద్య నభ్యసించెను. ఫాన్సేకుటుంబమువారికిని దత్తుచేసుకొనుట వలన నితనికి అవిరకాలములోనే యిందూరు ప్రెస్ట్యుమన ఉన్నతపదవి లభించినది. ఇప్పుడు అడ్డుపెంటు జనరలు పదవిలోనున్నాడు. ఇందూరులో అరెస్టుచేయబడిన వారిప్పటికి ఎనిమిదిమంది. వారిలో ముగ్గురు హిందువులు. వీరునుగ్గురును ప్రభుకోటిలోనివారే. ఐదుగురు మహమ్మదీయులు. వీరుగూడ ధనికులేగాని ఉన్నతపదవులలో లేరు. ముగ్గురు హిందువులలోను మిక్కిలి గొప్పపదవిలో నున్నవాడు ఆనందరావుగాతే. తరువాత పేర్కొనబడవగినవారు పుష్పనేను పాండేగారు. ఇతడుగూడ మహారాజుపర్యమువాడేగానిదూరపు బాంధవ్యముగాని పన్నిహిత బాంధవ్యముకాదు. ఇతడు 1923 లో అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము బి. ఏ. పరీక్షకు వెళ్లెడుగాని పరీక్షలో నెగ్గలేదు. మూడవవారు కెప్టను క్యామరావు దిగ్గేగారు. ఇతడు మొదట యిందూరు సేనలో రెండవ లెఫ్టినెంట్ గా నుండెను. పిమ్మట వైనికవిద్యనభ్యసించుట కిదిని మహారాజే హిందెనుకు పంపెను. అచట కొన్ని నెలలండి నుకీటుడై నచ్చినపిమ్మట యిందూరు ప్రెమానికడకాధికారిగా నియమించిరి. మహారాజుకు రెండుమూసము బున్నవి.

మొత్తము 17 గురిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో ఆనందరావుగారినితప్ప తక్కిన 16 గురిని బొంబాయి తీసుకొనివచ్చిరి.

ఇంకను సంఖ్యపూర్తికాలేదనియును కొన్నివారములలో మరకొందరినిగూడ అరెస్టుచేసెవరనియును తెలియుచున్నది. (బొంబాయి పత్రికలు)

శ్రీ శృంగేరి శంకరాచార్య స్వాములవారు

దక్షిణదేశ సంచారము

స్వాములవారు కర్నూరుసమీపముననున్న నేనపరెట్టియ నుగ్రామమున నున్నారు. అటుండి నెరూరు, వానగలు, హాహా నూరు గ్రామములమీదుగా మహాశివరాత్రి నాటికి ఆజులూరు వెళ్లెదరు. అటుండి చాలగ్రామములలో సంచారముచేసి మార్చి నెలాఖరుకు శ్రీరంగము చేరెదరని తిరుమనాపల్లినుండి ఒకరు వ్రాసిరి.

కీర్తిశేషులగు సత్యవాడ సోమేశ్వరరావుగారు

సానుభూతిఁ జూపుటకు సభ భీమవరమందు

15 వ తేదిని జరుగును

భీమవరం 11:-- ఆసహాయాద్యమునం. దప్రతిమానదీక్షతో బనిజేసిన శ్రీసత్యవాడ సోమేశ్వరరావుగారు 7 వ తేది శనివారము ప్రాతమున అకాలమరణము నొందిరి. కీర్తిశేషుల కుటుంబమునెడల సానుభూతిఁ జూపుటకును, స్వర్గముని మన కృపింకై బ్రార్థించుటకును యీనెల 15 వ తేదిని భీమవరమందు బహిరంగసభ గాంపఁబడును. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయసేవకులందఱును, అభిమానులు, నీసభకు నిర్ణీతకాలమునకుఁ దయచేసి, కార్యక్రమమును, నిర్విఘ్నముగ గొనసాగింపఁ బ్రార్థితులు. దేశభక్తులగు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, బులుకు సాంబమూర్తిగార్లు సభాకార్యక్రమమును నడుపుదురని భవిషి పాటి మూర్ఖనారాయణగారు తలఁపినవారి.

ప్రభుత్వములను గ్రహింపలేకున్నను, ప్లేటు
కొన్ని సభవారు గ్రహించుచున్నారనియు,
ఇందలి సభ్యులకు ప్రజాసభకు మొక్కవ గల
దనియు, శర్మగారు వాదించుట సరైనది.
సామాజ్య శాసనసభవారి యభిమతమును నిరాకరించుట కిట్టి సాకును జెప్పిన నమ్మువారుండరు.
శాసనసభ్యులను ప్రేరేపించెడి స్వాతంత్ర్యచ్చను
తాము గొరించినను, నిర్బంధశాసనములను తొలగించుట కిది సహాయముగాదని శర్మగారు బలికిరి.
అనుకూలనమయ పొన్నడయినను కలుగునా? ఎప్పటికప్పుడు సేదియో యిట్లుంది గలుగుచునేయుండును. ప్రభుత్వమువారు సద్భావము జూపగోరునెడల, చేజక్కిన యవకాశమును వెంటనే వినియోగపరచుట ప్రయోజనకరము. సుస్థిజేసిన కొలదియు, ప్రజలలో నశాంతి బెరుగుచునేయుండును. 606 గారు ప్లేటుఖయిదీలలో, ఆర్థులు మాత్రమే నిర్దోషులని, కేసులరికార్డులను పరిశీలించిన న్యాయాధిపతులు చెలిపిరట. కాని, త్రాసు పరీక్షలేకుండ ఢిల్లీస్పాక్స్ ములేకుండ పోలీసువారు దెచ్చినసాక్ష్యమును మాత్రము పరిశీలించి తీర్పుజెప్పగలవా రెవరయిన నుండు నేమో, న్యాయవాదులుగనుండున శర్మగారు రూపింపగలరు. ఇయ్యది అసంభవమగు కార్యమని బాలుడయినను గ్రహింపగలడు.

ప్రెసిడెంటుజీతము

సామాజ్య శాసనసభలో ప్రెసిడెంటు వేతనపు చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను. చట్టమునందు గ్రాల్లువేల రూపాయలు నిర్ణయింపబడెను. దీనిని మూడువేలరూపాయలకు తగ్గింపవలయునని సవరణ ప్రతిపాదించబడెను. ఈ సవరణ నెదిరించుచు అధికారసభ్యులు కొందరు విచిత్రవాదము గావించిరి. ప్రెసిడెంటుకు మూడువేలజీతము నిచ్చుట, వారి శారవమునకు తగియుండదట. జీతమునుబట్టియు, దర్పము ననుసరించియు శారవమేర్పడునని ఇంకను వాదించుట, అక్రమము. తుక్కి ప్రభుత్వాధ్యక్షులగు కమాల్ పాసాగారికి మానమునకు నలువదిసవరనులుమాత్రము జీతముగలదని, నెహ్రూగారు తేటపరచిరి. హిందూ డేశమునందు మాత్రము ఎంత జీతమధికముగ నిచ్చిన అంత శారవమేర్పడునను దురభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. మూడువేలరూపాయల జీతమును నిర్ణయింపవలయునను సవరణను, సభికు సంఖ్యాకులు త్రోసిబుచ్చుట చే, వీరికి హెచ్చు వేతనములపై మోహ మింకను తొలగలేదని దోచును. అట్టితరీ, సివిలునర్విసు సభ్యులధిక వేతనముల గోరునపుడు అక్షేపించుట కెటుల వీలుండును?

అభ్యంతరమేమి?

క్రిమినలు ప్రోసీజరు కోడ్డును సవరించి, భారతీయులకన్నను కాలనీల ప్రజల కెక్కుడు హక్కుల నీయ హడదను ఏర్పాటు గావించవలయునని, ప్లేటుగారు దెచ్చిన బిల్లులో ఆక్షేపించదగిన యంశ మేమియు గనుపించదు. భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు దేశములలో నిలువ నీడలేకుండ జేయుచుండ, అక్కడి తెల్లవారికి యీ దేశము

నందు ప్రజలకన్న నెక్కుడు హక్కులనిచ్చుట న్యాయముగాని, శారవముగాని గానేరదు. ఇట్టి తీర్మానముగావించుట, శాసనసభవారి శారవమునకు గాని, హిందూ డేశ శారవమునకుగాని తగియండిదని వాదించుట, అసభ్యము. ఇట్టి కుశృంకలకు నెహ్రూగారు తగిన సమాధానము జెప్పిరి. ఆయినను, చర్చనంతటో నిలిపివేయవలయునను ప్రతిపాదనను శాసనసభవారింగీకరించి, తమ యన మర్థతను చాటిరి. అనధికార సభ్యులు కొందరు లేనిపోని కీతి గనుబట్టుట శోచనీయము.

మద్రాసు : వాయువిమానము

మద్రాసునందు, అణ్ణామలై చెట్టిగారు వాయు విమానమును స్వయంగామునకై దెప్పించికొని రని తెలియుచున్నది. ఇంతవరకును స్వంత వాయు విమానములు గల భారతీయులు గనుపించరు. చెన్నపురి యీ విషయమున ముందంజ వేయుచున్నది. ఎల్లెక్కిక్కు రైల్వేను నిర్మించి, బొంబాయి ఇతర రాజధానులకు మార్గము జూపుచున్నదని, బొంబాయి గవర్నరుగా రిటీవల బలికియుండిరి. ఇందుల కాక్షేపించుచు, పెక్కువిధముల మద్రాసే ఇతర నగరములకు మార్గము జూపెననియు, మొదటి ఎల్లెక్కిక్కు ట్రాంజే మద్రాసునందే ప్రారంభించెననియు, మెయిలు క్రిక వ్రాసెను. ప్రైవేటు విమానవిషయమున మద్రాసు ముందడుగువేసినందుకు, మెయిలు క్రిక వంతనమింకను అధికమగు నేమో!

నెత్నాగారి యాదార్యము

ప్లేటుకొన్నిసభలలో నేటాలు నిర్బంధచట్టమును గూర్చి తెచ్చిన తీర్మానమును, నెత్నాగారు ఉపసంహరించుకొని, తమ యాదార్యమును జూపిరి. సర్వాధికారుగారు సయితము ఇంతకుముందటలనే ప్రవర్తించిరి. వీరిని ప్రేరేపించిన కారణమేమి? రాజప్రతినిధిగారి సమాధానముతో సంతృప్తులగుటయే. సందిగసమయములందు వీరిటుల ప్రవర్తించుటబట్టి, ప్రజల క్షేమముపట్ల వీరి కెట్టి ఆశురముగలదో గ్రహింపవచ్చును.

చెన్నపురి విభజనము

శాసనసభల ఎన్నికలనిమిత్తము, చెన్నపురి ఉత్తరభాగముక్రిందను, దక్షిణభాగముక్రిందను విభజింపబడునని, ఫోర్టుసెంటు జార్జిగెజెట్టు ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. మొదటి పదునారుడివిజనులు, ఉత్తరభాగమునందును, మిగిలిన డివిజనలు దక్షిణభాగమునందును, జేర్పబడును. ఈ విభజనము ఆంధ్ర తమిళ విభాగమునకు సరిపోవుచో, ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ మెక్కుడు సుఖపుగనుండగలదు.

శ్రీమంత థాకూరు కహనుచంద్రారెడ్డిగారు

పుదుక్కోటలో ప్రచారము
హిందూమతోద్ధరణముగూర్చి వర్తమాన 10 వ తేదీని పునర్ముద్రణలో గంభీరవ్యాసము వ్రాసెరి. వెంటనే హిందూసభ యేర్పరపబడెను. 60 మందిస్థులుగావేరి. రిపబ్లికన్ ప్రిన్సిపాలురావచంద్రాస్త్రిగారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి.

నిదేశవార్తలు

బెడ్డాపైదాడి

వాహబీల ఒత్తిడి

పట్టణముపై మెల్లులను గురిపించుట
పోస్టునూడూ, ఫిబ్రవరి 10:—వాహబీలు ఒత్తిడిని గలుగజేయుచున్నారను. ఇంతవరకు స్వప్రయోగ ఏ పోరాటము జరుగలేదు. చిన్నచిన్న పోరాటములు జరిగెను. బెడ్డాను అదేపనిగ బాంబులతో ముట్టడించుచున్నారు. ప్రజలు అంతగ చనిపోతారు.

యాత్రికులకు భయములేదు

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—వాహబీలు మరల బెడ్డాను రిలేదని బాంబులతో ముట్టడించుటకు ప్రారంభించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలకు ప్రమాదము గలుగలేదని బెడ్డాలోనున్న బ్రిటిషు కాన్సలు చెలియజేసెనని కామన్సు కభిలో వార్తలాయి మిల్నీగారు హెచ్చాజి పరిస్థితులను గూర్చి కామన్సుకభిలో తెలియజేసిరి.

హేడజాజికి ముఖ్యముగ ఇండియానండి యాత్రికులు రానుండుటచే యాత్ర ప్రారంభముగాక పూర్వమే సంగతి సందర్భము లన్నిటిని కనుగొనవలెనని వార్తలాయి మిల్నీగారు రిసిరి.

ఈవిషయములలో తోక్యము గలుగజేసికొనుటకు అవసరమలేదనియు కాని ఇండియా ప్రభుత్వమును సామాజ్య ప్రభుత్వమును యాత్రికులు అభ్యంతరములేక హేడజాజికి బోవునట్లు సదా ప్రయత్నించెదననియు చాంబర్లెనుగారు తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గావలసిన సంగతులన్నిటిని తెలియజేయుచున్నారనియు కాని ఇట్టి అధిక పరిస్థితులందుగూడ తీర్థయాత్ర కేసుట మంచిదిగాదనియు తెలియజేసిరి. కాని యాత్రకు బోవుటకు అంత సదుపాయముగ లేదనియు ప్రమాదముతో గూడుకొన్నదనియు యాత్రికులకు పోవలెనని ప్రార్థన మొసగుటకు వీలులేదనిరి.

హేడజాజి భావిపరిస్థితులు

ముసల్మానులకు వాసస్థలము

కెయిరో, ఫిబ్రవరి 10:—ఇండియా ముస్లిం కమిషను వారు మెక్కాకు బోవుట మజ్బూరుచిరట కాని బెడ్డా ప్రభుత్వమువారు అభ్యంతర జెట్టిరి. ఇదికా సాదు గారు సంధి విధానమున కంగీకరించిన గాని బోవుటకు వీలులేదనిరి. అమిరాల్ గారి ప్రభుత్వము సంగీకరించి నచో నిచ్చెదమనిరి. ఇండియను ముస్లింసంఘమువారు ఊరేక మధ్యవర్తిగనున్నచే బోనిచ్చెదమనిరి. హేడజాజిపరిస్థితులు అతి సున్నితముగ నున్నవని కమిషనువారు తెలుపుచున్నారు. హేడజాజిని హేడజాజివాసులకే వసలిజెట్టుట మంచిదనుచున్నారు. కాని ఈదేశములో ముసల్మానులు ఉండుటకు ఏర్పాటు జేయవలెననిరి.

వాహబీ దురంతములను కనుగొనుటలో కమిషనువారు వ్యర్థులేరి. యుద్ధము సాగకతప్పవనుచున్నారు. ఉభయపక్షములవారు విగించుచున్నారు.

బెడ్డాకు ఆర్థికసహాయమువచ్చిన క్రైస్తవారినుండి గాహాదుకొనుననిరి. అమిరాల్ గారితో సంరక్తకపంక్తి ముస్లింకమిషనువారు జూచిరి. ఒక్క జర్మనుకుడొక్కరిగాని బ్రిటిషు ఉద్యోగిగాని వీరికక్కడ కనిపించలేదట. కాని పూర్వము జూరుపరిపాలనములోనున్న వైమానికులున్నారు.

రక్తసాతములేకుండ జేయుట ముస్లిం ప్రపంచము విభయముచున్నారు. ఈవిషయమై భారతజాతీయ మహాసభవారికి తెలియజేసెదమనిరి. హేడజాజిని రిపబ్లికన్ గూర్చు అభిప్రాయమును కాంగ్రెస్ సంఘమువారు మార్చుకొనవచ్చుననిరి.

నౌకాదళ కుట్రనేరము

లో విచారణ పూర్తియైనది ముద్దయిలు ఓలియ రీ మగోగార్లకు 18, 15 మాసములు శిక్షను విధించిరి.

ఈజిప్టు విద్యార్థులు

ఎల్ అజహుకమినను తీర్మానములచే విద్యార్థులు (కా. కె. ఆ. అం.) పాఠశాలలకు మాత్రము బోధకులు ప్రయత్నించిరి. ఇరువదలయొకరేరు. వీరు పాఠశాల కేసుసరికి ఆచట వెలుపం పోరీనుడకమును జూచిరి. విద్యార్థులకు లోపలకు బోనీయక వారిని పాఠశాలనుండి వెడలగొట్టిరిని తెలియజేసిరి.

విద్యార్థులను ఉత్తరప్రదేశ్ లకు 600 విద్యార్థులను వెడలగొట్టిరిని తెలియచున్నది.

కారణం ఉన్నవిద్యార్థులు ఆల్ అజహు సంస్కరణముల కమకు ప్రతిబంధకముగ నున్నవనియున్నది.

బిటిషు పార్లమెంటు

ఆర్థికవిషయములు

నాకాదళ అవసరములు

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—కేటి మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు మరల సమావేశమయినది. నేడు ముఖ్యముగ పార్లమెంటు లో స్పాట్లండుదేవాలయము చట్టమునుగూర్చి కేంద్రపర్యాయము చర్చించెదరు. తరువాత మార్చి 31 తేదీనాడు ఆర్థికవ్యవహారములతో ముగియును. మొదట 7,500,000 పౌండులకు ఆదేశపు మొత్తములను ఆలోచించెదరు. తరువాత 1925-1926 ముదింపులను ఆలోచించెదరు. ముఖ్యముగ నాకాదళ మొత్తమును ఆలోచించెదరు. నాకా కార్యాలయము వారసులనున్న నాకలను చట్టముగారు ఇవ్వరను ఉద్దేశ్యముతో ఈ ఏర్పాటును చేయు సమకట్టిరి.

మగ్దొనాల్లుగారు తిరిగివచ్చుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—కే మొయిశానుండి తిరిగి మగ్దొనాల్లుగారు భానుగారు ఇతర పార్లమెంటుసభ్యులు లండనుకు చేరుతిరిగివచ్చిరి. పరిశ్రమలను స రక్షించుటకు చట్టమును ప్రవేశపెట్టి పరిశ్రమలను గాపాడుటకు తాల్పియుగాను ఏర్పాటులను చేయబోవుచున్నారని వింటినిని మగ్దొనాల్లుగా రెవరిలోనో తెప్పిరి.

ఈవిషయమును చర్చించుటకు కార్మికపక్షమువారు సాధ్యమైనంతవరకు సమావేశమగుదురు.

రాబోవు పార్లమెంటుసమావేశమున గృహనిర్మాణము, అపారపచార్లముల ధరలు, మరితరవిషయములగుర్చి తమ యుద్దేశ్యమును తెలియజేసెదమని కార్మికపక్షముతో తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారితోబాటే తాముగూడ రేకమంతలను ఈ విషయమై ప్రబోధమును గలుగజే సెదమనిరి.

కమ్యూనిజం, ప్రతికూలచర్యలతో సంబంధములేకుండ ప్రజలను నితానముగ నడిపించు లావసరమిరి.

పారిశ్రామికసంక్షేమము

కామన్సుస్థలో చర్చ

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—ఈస్టంగ్లోపుగ మైనిషయమును చర్చించుట కతాకము నొసగెదమని మగ్దొనాల్లుగారికిని, లాయిడ్ హార్డిగారికిని తాల్పియుగాను ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఈ విషయమై బయలుదేరిన అపోహములను బారహోలుటకు ఈసంగతి ని చర్చించుటకు అందరకును ఆసక్తియు నిచ్చెదమనిరి.

ఆస్త్రియ ప్రభుని విరుదము

ఆస్త్రియను కేర్పరాదను ఆక్షేపణ

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—పూర్వమునుండి ఆస్త్రియ ప్రభు విరుదమును అనుభవించుచున్నది కేరీ, జర్మనీయువారి తొలుతువారు ఆస్త్రియగారి కేరీచమునీ.కారాదరిఆక్షేపణను కేయుటచే నేటిప్రభుత్వసభలో ఆస్త్రియప్రభుత్వప్రతినిధుడు పార్లమెంటును ఆస్త్రియగారు విచ్చేరమను సమావేశముగ ప్రభుత్వసభలో తొప్పునుటకు విలువవల ౮ విరుదమును చెప్పించి తియారుచేయుచున్నారు.

జినివీపులేఖ

ప్రతికూల కమ్యూనిస్టు ఏర్పాటు

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 10:—జినివీపుగాను క్యూబినుగారికి ప్రాసిరన్న లేఖ ఉత్తర అవిశేషపు సృష్టిగాని వేరొకటిగాదని కమ్యూనిస్టుపత్రిక 'హూను' దెలుపుచున్నది. మ్యూనిసి పలుఎన్నికలను పాడుజేయుటకు ఇట్టిప్రయత్నములను జేయరాదనుచున్నది.

అంతర్జాత్రమండలి ఋణములు

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 10:—జర్మనీ ఇచ్చు మొత్తమువీడ ఆధారపడి బ్రిటిషుఋణమును తీర్చుటకు ఏర్పాటుజేయవలెనని ప్రతికూల వ్యాఖ్యయొనర్చుచున్నది. ముందుగ బ్రిటిషువారి లేఖను తీవ్రముగ ఆలోచింపవలె ననుచున్నది.

ముందు ప్రాంసుకు భయము లేకుండ జేసినగాని ఋణము విషయమై ఏమియు జేయరాదని మ్యాట్రినపత్రిక వాకొనుచున్నది.

ప్రాంసు తన సంరక్షణను జేసికొనుటకును యూరప్ యను మిత్రముండలి సైనికసంఘటన హెచ్చుజేయుటకు తోడ్పడవలెనన్న గ్రేటుబ్రిటను యూనైటెడ్ స్టేట్సుకు ప్రతిసంవత్సరము ప్రాంసు ఎట్లు ఇవ్వగలదు పెద్దమొత్తమున?

జర్మనులుఇచ్చు మొత్తమునుజూచినగాని ఏమియు జేయరాదని ఆలావెరుపత్రిక నూచించుచున్నది.

ముందు జర్మనీతో ఆంగ్లోప్రెంచిభి ప్రాంసుకు భయములేదను అభయమును ఏర్పాటుజేయవలెనని ఏరీకోవిల్లిపత్రిక దెలుపుచున్నది.

గ్రేటుబ్రిటను ఆర్థికలాభముతో అధినికేతపులాభమునో గోరుచున్నదని ఫీగరోపత్రిక ఆశ్చర్యపడుచున్నది.

జర్మనీ ఇచ్చినను ఇవ్వకపోయినను, ప్రెంచివారు బ్రిటను కీయకలసినఅప్పును ఇవ్వవలెననుటయు గ్రేటుబ్రిటను ప్రాంసు కీయవలసినమొత్తమును విసువకొనవలెననుటయు ఎంతమాత్రము అంగీకరింపదని ఫీగరోపత్రిక దెలుపుచున్నది.

జర్మనులు ఇచ్చిననే ప్రాంసుబ్రిటను అప్పునుదీర్చుటకు విలుండునని తెలియజేయవలెనని ఈకోడి ప్యారిసుపత్రిక దెలుపుచున్నది.

1912 సంవత్సరములో జేసికొన్న సైనికబడంబడికు మరల పునరుద్ధరించుటకు ప్యారిసులో ప్రాంసు, గ్రేటుబ్రిటను, జర్మనీ సంప్రతినిధులనుటకు అసభ్యుని బ్రిటిషుఅధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

గ్రేటుబ్రిటనుకు ఇవ్వమవచ్చినటుల ప్రవర్తించుఅధికారునిచ్చుటకు నిశ్చయించిరన్నమాటగూడ యథార్థముగాదనుచున్నారు. ప్రెంచివారికి భయములేకుండజేయుటకు గ్రేటుబ్రిటను, జర్మనీ, ప్రాంసు అంగీకరించుటకు వ్యవధినిచ్చుటకు అంతర్జాత్రమండలి పరిశీలకసంఘమువారి నివేదికమును ఆలస్యము జేసిరన్నమాట నిజము గాదనిరి.

ప్రెంచివారి కీయవలసిన ఋణమునకును ప్రెంచివారికి యుద్ధవస్తులేకుండ జేయుదానికిని సంబంధమును గల్పించుటకు ఒప్పకొనలేదని బ్రిటిషువారు తెలియజేసిరి.

బెర్లిను రాచకీయములు

పక్షచ్యుతుడైన యువరాజు

బెర్లిను ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరము

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—సైలిషియను ల్యాండులీసు సభకేగవలె పక్షచ్యుతుడైన యువరాజును ఆక్షేపించ పట్టుకున్నవహారములలో తోక్తముగలుగజేసికొనని అభిమానియలేదనియు ఇష్టమగుచో రాచకీయములగు పాల్లానుట కధికారమున్నదనియు ఒబ్లిషువహారములలో తోక్తము గలుగజేసికొనని యువరాజు పూజీబడలేదనియు తల్లిదండ్రులనుండిననియు ఇట్లుగాను. ప్రత్యక్షముగ పాల్లానుచున్నారన్నచో అయ్యది కేవలము అన్యధానియు ఇంతకంటె ఎక్కువగ మిన్నకుండజాలనియు జర్మనీక యువరాజును రానిచ్చుటకు ప్రైస్సునుగాగుగూడ ఈఏర్పాటులతో అంగీకరించెననియు వాతీయసైనికతులలో యువరాజు తోక్తముకలుగ జేసికొనదని తల్లిదండ్రుల తోక్తములచేతనే ప్రైస్సునుగా రావనిని తల్లిదండ్రులను కంగీకరించిననియు మేము మిల్టరుగారు బదులాసంగిరి.

నల్లమందు సమస్య

చిత్తు బడంబడిక సంకీర్ణించుట

జినివా, ఫిబ్రవరి 10:—కొంచెను మార్పుతో నల్లమందు చిత్తు బడంబడికను రెండవ నల్లమందు సభవారు అంగీకరించిరి.

చీనాపంపిణీలు

దూక ప్రాచ్యజేతములకు లై సెన్సుజేసికొన ఆయుధములను తీసుకుతిజేయు విషయమై వాతీసమితివాకి కేదలనుజేయవలెనని పిన్సండు ప్రతినిధి నూచించెను. చీనావారు ఆయుధములను, ముందుగా వారు సామగ్రిని కొనుటకు చీనాలో ప్రజలను గసగసాలను పండింపవలెనని నిర్బంధించుటచే ఇది అవసరమనిరి.

గ్రీకు మతగురువు నివేదలగొట్టుట

బ్రిటిషు వైఖరి

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—ఈవిషయమును తర్కిగ్రీకు ప్రభుత్వమువారే వరిమార్చును జేసికొనవలెనని కర్మకావధువు ప్రభుత్వసభలో క్యాంటర్బరీ ప్రధానమతగురువునకు బదులిడిరి. కాంతి యంతముగ ఇది పరిమార్చునుటకు తోడ్పడవలెననిరి.

తనదాదక్షిణ ఆపి క

వాయునారా కార్యాలయములు

28 జేదిలోపుగా దక్షిణ ఆపికాలలో వాయునారా ప్రచార కార్యాలయములను నిర్మించుటకు ఫలముల జేర్పాటు జేసిరియు, పనిని ప్రారంభించుటకు కంట్రాక్టులు కిచ్చిజేసెదరనియు తెలియజేసిరి.

ప్రతిపంట్

ఆఫ్రికాలో బ్రిటిషు ఏర్పాటులు

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—ఆఫ్రికాలో స్వాజిలండు, పోర్చుగీసు తూర్పు ఆఫ్రికాగాను ప్రత్తిని పంపించుటకును బ్రిటిషువారు వాటాలను ఏర్పాటుజేయుచున్నారు. 500000 పెట్టుబడిని బెట్టెదరు. 1000000 వాటాలను గొనెదరు. సర్ చార్లస్ అల్బాండుకు, ప్యారిస్, అధ్యక్షుడుగను, కీటింగుగారు డైరెక్టరుగ నుండురు.

కెన్యాగవర్నరు మరణము

నెయిరోబీ, ఫిబ్రవరి 10:—కెన్యాగవర్నరు సర్ రాబర్టు కొరికాడకాగాను నిన్నటిదినము కస్త్రుచికిత్సను జేయుటచే అస్పత్రుగనుండిరి. నేటియందయును కోరిండకాగాను చనిపోయిరి. ఇంత జనరంజకుడు అయిన గవర్నరు చనిపోయినందులకు ప్రజలందరును విలపించుచున్నారు.

బ్రిటిషు నౌక

దొంగసారాయిని గొంపోవుట

ప్రెసంబర్షమున అరెస్టుజేయబడిన బ్రిటిషునౌకను 50000 డోలర్ల బామానుమీద విడిచిబెట్టిరి.

రైనులో బ్రిటిషు ప్రధాన

కార్యాలయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—కొలోనును భారీజేసికొనిబ్రిటిషు నేనలను విస్తీర్ణమును మార్చెదరు.

కీ! కే! పోలోగారు

కర్నూలుకర్నూలు పోలోగారు చనిపోయిరి. పోలోగారు మామూలు ముం దిశకు ఇండియాలో జన్మము గాంచిరి. 32 సంవత్సరములు ఇండియాలో పనిజేసెను. ఈజిప్టు బెలూచిస్తానులో పనిజేసెను. ముప్రసిద్ధ ప్రేమ్యాసను.

భారతదేశ వ్యవహారములు

అలెగ్జాండ్రా ప్రభుత్వ తీర్మానము

లండన్, ఫిబ్రవరి 11:— మొన్నటి బెంగాలు ఆర్డినెన్సు సందర్భమునం జేసి దీనిక్రింద అరస్తుజేసినందున గల్గిన ప్రతిఫలము లను ఇటీవల జేసిన సంస్కరణవిచారణకు గూర్చి తెలియజేయు వలెనని ప్రభుత్వసభలో ఇండియా-మంత్రిని అలియరు ప్రభుత్వ తెలియజేయువలెనని కోరిరి. ఈవిషయముల నెపుడు చర్చించునది నిశ్చయించలేదు.

ఇండియాలో పట్టణ సర్దుకలలోనున్న (విడిపోయిన) గృహ లోకమును నిర్మాణము వర్తించకపోవుటచే వారివిషయము గూడ ఆలోచించెదరా యని అంప్రిలుప్రభుత్వ తెలియజేయ గోరిరి.

అంగోరా సభ

సభ్యులు కాల్పుకొనుట

జనారాలో హామీదామోగాదున, ఆలీబేగారును ఒకరి కొకరిని తీవ్రముగ తుపాకితో గాల్పుకొనుటచే సంచలనము బయలుదేరెను. ఇకమీదట సభ్యులు తమతో ఆయుధములను తీసికొని రాగూడదని సభలో తీర్మానించిరి. ఇద్దరిని గాఢములు తగిలెను.

లిట్టను ప్రభుత్వ ఇండియా

రాజప్రతినిధి

లండన్, ఫిబ్రవరి 11:— కన్యాట్రప్రభుత్వ ఇండియా రాజప్రతినిధిగ వచ్చుట ఉత్తరనయం రీజింగుప్రభుత్వా నీ లిట్టను ప్రభుత్వ నియమించబడునని డెయిలీక్రానికలో వెలుపుచున్నది.

న్యాయస్థానాధికారిధికారము

ఈవినింగు న్యాయపత్రికపై అభియోగమును కొట్టివేయుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:— హాబ్సు సేరములో రికార్డుకు న్యాయమును ప్రకటించినందుల కేల శిక్షించాడో యని ఈవినింగున్యాయపత్రికపై అభియోగమును దెచ్చిరి. న్యాయముగ సరిగా పత్రికలలో ప్రకటించినదానికి వారాపత్రికలను శిక్షించరాదని యభియోగమును కొట్టివేసిరి.

బందరులో అద్దెబండ్లవారు

నమ్మకట్టిరి

ప్రజలకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుచున్నది

చవుకులో బండ్లను పెట్టుచున్నందువలన చాకు ఆపరి కుభ్రముగానున్నది. ప్రజలచచ్చుటకు వచ్చి కూర్చుండుటకు దానిని పరికుభ్రముగాను అకోగ్యకరముగాను ఉంచవలెనను నుద్దేశముతో మృనిసివలు సంఘమువారు బండ్లవారికి ఆచేయవనే స్థలము చూపించి చవుకులో బండ్లను పెట్టగూడదని ఆజ్ఞాపించిరి. ఉత్తరప్రదేశ్ పిమ్మట చాలినంత: వ్యర్థ యిచ్చినను బండ్ల వారు మృగనందున మృనిసిపాలిటీవారు ఉత్తర ప్రదేశ్ నయంజరిపిరి. అకారణమున బండ్లవారు సమ్మెకట్టిరి. పోయలు మృనిసిపాలిటీ వారి టెట్టనే సానుభూతిని కనబరచుచున్నారు. సమ్మెవలన రైలుకు వెళ్లువారికిని ప్రజలకును చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. వ్యక్తియ నిలేఖరి తింటివార్త.

ఈ జిప్తు

సర్దారుహంతకులు బయలుపడుట

కయికో— 2 వ లేదిన అట్టులహామీడు అశాయరు, అతనిసోదరుడు అట్టుల ధటా అశాయకు యిరువురు విద్యార్థులు అరెస్టుగావించబడిరి. రెండవ వాడు మేజిస్ట్రేటు ముందర తాను సర్దారును హింసించుట యందు పాల్గొనినట్లు ఒప్పకొని యిరవలసేరను గూడ తెల్లెను. అందు అతనిసోదరుని పేరు గూడ తెలిపెను.

ప్రభుత్వ సభ

గిక్కు పాటియార్కుగారి వ్యక్తి

(అంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ ఫిబ్రవరి 10:— ప్రభుత్వసభకు నేడు చాల మంది ప్రభుత్వము వచ్చిరి బర్మిను హేతుగాను మంత్రివర్గ స్థాపననుచుండుట. కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడక పూర్వమా యన, ప్రత్యేక పక్షమునందున్న అలివరు ప్రభుత్వ తంతివార్తయి కరస్పర్శము గావించి కొంతకేపు ప్రసంగించిరి.

పాటియార్కుగారు

పాటియార్కుగారిని తరిమిజేయుట టర్కీ-పరిపాలనకు ప్రత్యేకముగ సంబంధించినవిషయమును వాదమును కాంటర్బరీ ఆర్బివివపుగారు ప్రతిఘటించిరి. పాటియార్కుగారి అధికార మతమండివజేయునకు మాత్రమేగాక యితరదేశముల కుగూడ సంబంధించినది. ఈవిషయము లానేను సంశయించు, టర్కీ పాల్గొనిన యితర సంధిసభలయందు అంగీకరించబడినది. పాటియార్కు గారిని కాన్స్టాంటిన్లో పిలువలో నుండుట మార్పుప్రాంతముల చర్చలన్నిటికి చాల అవసరము. రషియానుండి గాని యితర దేశముల నుండిగాని "బూటకపు" పాటియార్కును తెత్తుననుదంతి నమ్మదగినదిగాదు. కాన్స్టాంటిన్లో గూడ రాజకీయములందు పాల్గొనినట్లుగాని, మతవిధుల నిర్ణయము జేసినగాని నమ్మబడు లేదు. కాననీయంట్లోగమును ప్రభుత్వమువారు గౌరవింపవలసియుండునని ఆర్బివివపుగారు కోరిరి.

కర్జునగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పాటియార్కును నియమించిన మంత్రులను దెలిపిరి, మార్పు విధానమునుబట్టి ఒకొక్క అవసరమునందు తరిమిజేయవలసివచ్చుచుండునని లానేను సంశయించి ఒప్పన్నము గలదు.

పాటియార్కుగారిని కాన్స్టాంటిన్లోపిలువలో నుంచెదవని ఇన్స్ట్రుమెంటు మూలమున్నట్లు పాటియార్కు ఒక్కరినే నూచించిరా లేక సివాదునందున్న ముఖ్యులందరిని డలపెట్టిరా యను ప్రశ్న గలదు. కావున పీఠజనసంఖ్య మార్పునిబంధనయందు చేరక. గ్రీకు దేశీయులు అతి జాగ్రత్తగా తెలివిగా ప్రవర్తించిరి. టర్కీవారు లానేను సంధి సమయముననే పాటియార్కునియొక్క మునకు అడ్డుతగిలి ఆక్రమముని వాదించిరి. రాజకీయజోక్యము కలదని నిందించిరి. అందుకు కారణము లేక పోలేదు. కాన్స్టాంటిన్లో గాని నియమించునపుడే అతడు గ్రీకుదేశీయుడగుటచే మార్పుబడుటకు పిలువడుగావున పనికీరాడని టర్కీప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించదని కర్జునగారు తెలిపిరి.

సమష్టిసంఘమువారు ఆతను మార్పుదగ్గ వాడేగాని ఆతని విషయము మినహాయించవచ్చునని చెప్పి తమకు అధికారము లేదనిరి.

ప్రతిపక్షమువాడగు లేజరు సభ్యుడు మాల్దేను ప్రభుత్వ గారు కర్జునగారి నివేదనమున జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించి సాధ్యమైనంతవరకు మరుగుపరుచువలెనని కోరిరి.

నల్లమందుసభ

(అంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, ఫిబ్రవరి 11:— నల్లమందుసభ నేటితో ముగిసెను. ప్రాక్షేపములందు నల్లమందు వాడుకను తగ్గించిన 15 మ ర తులు గల చిత్తు ఒడంబడికను వాటిని అమలు జరుపు ప్రణాళిక అంగీకరించ బడినది. (చిటను, ఇండియా, ఫ్రాంసు, జపాను, నెథరులండ్సు, పోర్చుగలు, సయూము, ప్రతినిధులు ఒడంబడికయందు సంతకములు జేసిరి. చీనాప్రతినిధియగు నీజిగారు వాషింగ్టను పోయి అటు నుండి, చీనా అంగీకరించకుండుటకు కారణములు తెలుపుచు అధ్యక్షునకు వ్రాసెను.

జపాను యీ ఒడంబడిక కంగీకరించుచు, హేగు ఒడంబడికను గుర్తించుకొని యింక నెక్కువ ఉపయుక్తమును విధానము నవలంబించునని నుగియురసుగారు తెలిపిరి.

జాతినమిలికి విన్నవము

లండన్, ఫిబ్ర 11:— పాటియార్కుగారిని తరిమిజేయుట జనసంఖ్యమార్పు మరతునకు, యితర సంధిమరతులకు విరుద్ధముగ నున్నదనియు, టర్కీగ్రీకు మైత్రికి భంగకరమనియు నూచించుచు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు జాతినమిలికి విన్నవించుకొనిరి.

వేశ్యసాక్షుకు వారసు లెవరు?

ఇరువురు పుత్రులసంతతివారు వరస్పరము వారసులగుదురు

ఉత్తరఆర్కాటువారసత్వపుదావా

వేశ్యాంగన ఇరువురు పుత్రులలో ప్రధమమని ముదిరుగు మని యాసిరి, ద్వితీయమగునని మనుమడువారసుడు గాగలదా మనువిషయములో న్యాయమూర్త్యులు వారసు దేవదాసు గార అ నేడు తీర్పు జోసంగిరి.

ఉత్తర ఆర్కాటు: జిల్లాయందు తంజి అమ్మకో అనువేశ్యకు ఇరువురు పుత్రులుండెరి. తంజి అమ్మకో పడుపుపుత్రియం దే తీవితముగడతెను. ప్రభుత్వపుత్రుని సంతతికి తెంచిన ముదిరుగు ములు ద్వితీయపుత్రిని సంతతివారసు మనియునుమనిపుత్రుని (ఇనిమనుమని) (లేద తరము) ఆస్తికి వారసత్వపు హక్కునుగోరి ద్వితీయపుత్రుని సంతతివారసు ముది మనిపుత్రుడు (ఇనిమనుమడు) సంతతితక గలించెను.

క్రిశ్చియోవారు వారుల పైనదహరించిన ఇనిమనుమని యాస్తికి క్రమమువారసులేయని నిర్ణయించిరి. హైకోర్టునందు నేడు న్యాయమూర్తులు దేవదాసు, వారసుగార్ల సమక్షమున ప్రతివాదులరెవున యల్. ఏ. గోవిందరావువచ్చురగాదు వాదించుచు హిందూన్యాయశాస్త్రమిందు ప్రయోగింపనాచారములేదనియు, అట్టిదో హిందూన్యాయశాస్త్రమందలి వారసత్వమిచ్చు ప్రయోగింపబడ జాల వని యు, తంజి యమ్మకో యొక్క ఇరువురు కొడుకులలో, వారి తల్లి వేశ్యా పుత్రి నవలంబించినందున, తండ్రి లేనందునను, ఒండొకలకు పరస్పరము వారసత్వములేదనియు, అట్లు ఒకరికొకరు వారసులైనను హిందూన్యాయశాస్త్ర ప్రకారము వారు జైరసులు గాజాలరనియు, అందుచే వారి సంతతి వారు పరస్పరము వారసత్వమున కర్హులుగారని పల్కిరి. ఈ విషయములో 2 మదాను మీనబాయి కేసునందు ఒకే తండ్రి యొక్క సంతతివారు వారసత్వపు దావా తెచ్చిరి. ప్రస్తుత కేసులో వాది ప్రతివాదుల సంతకముండు అదిపురుషులు (తంజి యమ్మకో కొడుకులు) వేశ్యులు జాతికి చెందిన ఇద్దరు తండ్రులకు జనించియుండుట కవకాశముగలదు. అందుచే వారి సంతతి వారు పరస్పరము వారసులు గాజాలరని నుడివిరి. పరస్పర వారసత్వ సిద్ధాంత తండ్రి సంబంధమును బాంధవ్యముపైననే యాధారపడియుండును. అట్టిదో తండ్రి తెలియబడిన కారణమున అసంతతివారు పరస్పర వారసులు గా జాలరు. నిజమును జైరసులుగాని సంతతివారసులచే వారులకు వారసత్వములేదనియు వాదించిరి.

వాదులరెవున ఏ. సి. సంపతుఅయ్యంగారు వాదించుచు వేశ్యాంగన మాయూలపుత్రి పడుపుపుత్రియనియు, హిందూన్యాయశాస్త్రచట్టముయొక్క అర్థము ప్రకారము వారిసంతతి అనారములు గాజాలరనియు, వారిరెండి నెకో తెలియబడక పోయినను, హైంకవాచారముల నవలంబించి, హిందూసంఘమునందు నివసించుచుండువరకును, వారి తండ్రియొక్క జాతికి తెలియుండురనియు, అందుచే హిందూన్యాయశాస్త్రము వర్తించుననియు పల్కిరి. మీనబాయి దావాయందు ఒకే తల్లియొక్క గర్భసంభూతులుగావున తద్వారా ఏకాత్మకమందు సమిండ్ బాంధవ్యమునకు అవకాశము గలదనియు కావున వేశ్యకుజనించినవారులు వేశ్యులతండ్రులకు జనించినను పరస్పరము వారసులు గాగలరు. అనుకొనిన తండ్రియొక్క సహజబాంధవ్యముద్వారా అనారసపుత్రుల వారసత్వపుహక్కును మనుష్యులి నిషేధించినది. ఈదావాయందు వాదులవంటివారసు తెండవసంతతివారి వారసత్వము తల్లిన్యారా కోరబడలేదు గావున అచట్ట మిందు వర్తింపజాలదు. అందుచే వాదులు హిందూశాస్త్రానుగుణ్యముగ వారసత్వమున కర్హులని వాదించిరి.

న్యాయమూర్తులు వాదులరెవు న్యాయవాదియొక్క వాదన సంగీకరించి వాదులు క్రమమునువారసులే యని నిర్ణయించి అపీలు కొట్టివేసిరి.

ఒకకొండుగుహను కనిపెట్టుట

కేరళరాష్ట్రము

పొన్నానీ తాలూకాలోని పిమరగపరంబాలో ఒక కొండగుహను కనిపెట్టిరి. దానిలో కొన్ని గదులుగూడ నున్నవని యొకరు కళ్ళికోకుండుడి వ్రాసిరి.

బారో ఉపన్యాసములు

డా. గిట్టిగారి ప్రథమోపన్యాసము

క్రీస్తు - నేటి ప్రజలు

రెవ. డాక్టరు డబ్ల్యు. గిట్టి (చికాగో, అమెరికా) గారు బారో ఉపన్యాసముల నొసంగుటకు ఇండియా దేశమునకు వచ్చి యుండిరి. వీరు నిన్న సాయంత్రము ఆంధ్రసమాజంలో ప్రథమోపన్యాసము నొసంగిరి. గవర్నరు గారు ఆధ్వర్యత వహించిరి. ఆదివారమునాడు సాయంత్రము మెమోరియలు హాలునందు "మతములో నేనున్నది" అని రెండవ ఉపన్యాసము నొసంగెదరు. నేటి ప్రజలలో ఆధ్యాత్మిక సాంగత్యమును పెంపొందించుటకై యీ బారో ఉపన్యాసములు అమెరికాలో ఒక శ్రేష్ఠ సంస్థాపించినది.

గవర్నరు గారు గిట్టిగారిని సభాసభకు కౌఠికపరచిన పిదప ఉపన్యాసము చేయువనని చెప్పెను:-

తాను మొదట కలెక్టరానిను, రంగములోను ఉపన్యాసించెనని తెలిపెను. అమెరికను విద్యార్థులును, ఈశ్వరుని పాలనను విద్యార్థులు భారతదేశవిద్యార్థులకు తమ భ్రాతృభావమును తెలియజేయు తనవారా సందేశమువలన గిట్టిగారు తెలియబరచిరి.

"బారో ఉపన్యాసము లొసంగుట నాకు దైవవిధిగా నున్నది. నాకు ప్రార్థన వచ్చిన ఉపన్యాసముడు కాత్తెర్బర్యులు గారు, మంచి కలు, స్వయంకృష్టిపై విజ్ఞానమును సంపాదించెను. ఆతని తపనంతరము చార్లసు అందర్ననుగారు వచ్చిరి. వారు కాలము చేసిన పిమ్మట యీ పవిత్రకార్యము నాపై బడింది. నేను ముందు నిచ్చినవారివలె అన్ని దేశముల విజ్ఞానాధ్యక్షులు నెరింగి బోధించేవారా లేదు. నేను ముఖ్యముగా యువకులకు కాలముఖ్య విషయముల చెల్లడితేయు వచ్చితిని. అమెరికా విశ్వవిద్యాలయమునందు గత 19 యేడ్లకుండియు పనిచేయుచుండుటచే అమెరికా విద్యార్థులకు మతవిషయములం దెంత అభిరుచి గలదో నాకు తెలియును. ఇండియాలోగూడ యువకులయందు ప్రబోధము గావించ వచ్చితిని.

యువజనుల కర్తవ్యము

ఇండియాలోని యువకుల మనములం దెట్టి ఆందోళన గలదో తెలిసికొనుట కట్టే మార్గము పోననవరములేదు. కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయమునందు ఇరువురు భారతీయవిద్యార్థి యొకడు, ఇండియాకు సేవచేయుటకు తనపని యని నాతో బలికియుండెను. ప్రస్తుత తరము యువకుల స్వభావమే అట్టిది. నూతన ప్రపంచము నూతనకే మారంభమగుచున్న వనియు, అందు తమ విధిని నిర్వర్తించవలసి యున్నదనియు వారు ఆశురబడుచుండును. అట్టివారికే ఈ ఉపన్యాసము లుద్దేశించబడినవి.

చీనా, ఇండియా, అమెరికా మున్నగు దేశములన్నిటిలో నవీనపథముల కెచ్చి నూతన ప్రపంచము స్వేచ్ఛరచుట యను నది శుభసాధ్యముగాదు. అనేక బాతులనుధ్య, దేశీయులనుధ్య, కలతలు, అపహేలు, అనూయలు జనించినవి. వీటిని తొలగించుట కొండల పగలుగొట్టు నంతటి కష్టకార్యము. అట్టి కష్టకార్యమునకు ప్రస్తుత యువజనులు ప్రయత్నించవలసియున్నది.

భారతదేశ ప్రాముఖ్యము

ప్రతిదేశములోని ప్రజలు వివిధబాతులనుధ్య నున్న విశేషప్రతిబంధములను గమనింపక ఆన్యోన్యమైత్రిని పెంపొందించుటకు దాడియుచున్నారు. అట్టివాంఛగలవారి సంఖ్య పెంచుచున్నది. ముఖ్యము ఒక్కొక్కరియందు పరస్పర ఆధ్యాత్మిక సంబంధమును పెంపొందించు భావము ప్రబలియున్నది. అట్టి ఆధ్యాత్మిక స్నేహ భావమును ప్రోత్సహించుటకే బారో ఉపన్యాసము లుద్దేశించబడినవి. ఇవి సంస్థాపించిన శ్రీరత్నము ఇప్పటి యువకులభావము కల్పింపబడి గాంచెనా యని ఆశ్చర్యమగుచున్నది. ఇండియాకు ముఖ్యము ఉపన్యాసములు వచ్చియుండిరి. మతముల మహాసభయందు స్వామివివేకానందగారొసంగిన ఉపన్యాసమే భారతదేశమునందీ ఉపన్యాసములకు కారణమయ్యెను. డా|| రవీంద్రనాథుగారి 'గీతాంజలి' గ్రంథమును నాకొసంగినమిత్రుడొకడు, యాగ్రంథమునందు ప్రస్తుతయుగము ప్రజల ఆధ్యాత్మిక స్వభావములయను చెల్లడితేయబడిన పనిచూపెను. భారతదేశ రాజకీయముల గూర్చి వ్యక్తీకరించుట కష్టసాధ్యముగాని అమెరికాదేశీయులు లెల్లరు మహాత్మాగాంధీగారిని తనదేశమునందేగాక, మానవప్రపంచమంతట ఆధ్యాత్మిక

నాయకు డని గమనించుచున్నారు. వివేకానందుని నాటికిని యిప్పటికిని, ప్రాగ్భూతు దేశములనుధ్య పెంపొందిం ఆధ్యాత్మిక సమన్వయమును గాంచినచో నా శ్రీరత్న మొత్తసంతసింపియుండును.

ఇప్పటి ఆధ్యాత్మికవాంఛలు

మన మందరకులని నిగ్రహింపవలసియున్న యీ కార్యసాధన కవనరము ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధము ఆవశ్యకముగ నున్నది. నైయాగరా జలప్రపాతమునందు నీటివలె మన ప్రజాజీవితము పడేడ్ల క్రిందట ఉన్నత స్థలమునుండి క్రిందబడి, యుద్ధ కలవరమునందు కొట్టుకొనుచుండెను. 1918 సం|| కాంతిమధురసత్తుండెనుగాని, ఉన్నత స్థలమునుండి క్రిందబడిన నీరు పరుడునను చేరువరకు యెంత అల్లకల్లోలముగా నుడువో అట్లే యీ ప్రజలందుగూడ నూతన ఆభిప్రాయములు, నూతన వాంఛలు అభిరుచులు ఉన్నవని ఆందోళనకేసి అంతరించుచుండును. చరిత్ర, మానసిక శాస్త్రము, వేదాంశశాస్త్రము అన్నియు నూతన విషయముల జెలుపుచున్నవి. ఈ నూతన విషయములు మన నిరంతరము చేదింపుచున్నవి. వీటినుండి తప్పించుకొన కాలము. ఎట్టి అటంకములు లేక చిన్నప్పుడు పెరిగిన విద్యార్థులు ఉన్నత తరగతులకు రాగానేవారి జీవితక్రమము ప్రక్షింపబడుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి విద్యార్థులు ప్రపత్రించవలసియున్నవి. వివిధ గాంధీసంబంధమున్న ఆధ్యాత్మిక సమన్వయందు శ్రద్ధవహించుట.

ఆసంధ్యముగ నుండరాదు. ఆస్థిరముగ పనులకేయరాదు. పడేడ్లక్రిందట ప్రతివారును జర్మను ఆధికారమును నిర్ధోషము చేయవలెనని పట్టుదలతోనుండి. ఎక్కడజూచినను అనేకమట్లు ఇప్పుడు గూడ అధికారము ప్రసక్తి వచ్చినచో అమెరికాలో నట్టివాంఛయే వేరొక పేరున ప్రబలియున్నది. ఒకపనినుండి వేరొకపనిలోనికి దిగుచుండిన గమ్యస్థానము చేరకాలము. అలము సంపాదించ గలవాడు సంపాదించి కాపాడుకొనగలవాడు కాపాడుకొనెను. దైవము ఆతని సత్కారాజ్యమును కేరగలిగినచో మిగిలినవన్నియు తమంతనవియే వచ్చును.

దైవమును దయ్యమును యిరువుర కొరకేసారి నేరచేయు బాలము. ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధిమాద్యము ననాపరించు టత్యవసరము. ప్రస్తుతకలతయందు, బలహీన ఆరాచకపరిస్థితులయందు ఆధ్యాత్మికాధికారమే మనలకట్టు చేర్చగలదు. మానవజీవనమంతయు ఒక పడతికి వచ్చి, చిన్న పెద్ద యెల్లదేశములు బాతులు సమానభావము గలిగి ఆభివృద్ధిమాద్యముల బట్టిగాని మానవులకు అన్యోన్యత కుదురదు. దోర్లలము వలన మానవజాతియందు సరియగు పద్ధతి యేర్పడదు. స్వార్థపరత్వము బాగుగ రావోపుచున్న నక్షత్రమువలె ప్రకాశించును. కాని తులకాలపేయించును. శిరమకు పద్ధతి దానివలన యేర్పడదు.

క్రైస్తవీకర్లు

ప్రతిదేశమునందుగూడ యిప్పటి యేధానంపన్నులందరు, వివిధబాతులవారుగూడ, ప్రస్తుత వాంఛల నీడేర్పక్రైస్తవీకర్లని దలంచుచున్నారు. భారతదేశ క్రైస్తవులు మహాత్మాగాంధీగారికి వినిపితప్రేమసంగినపుడు, యీ క్రైస్తవ యొక్క సిద్ధాంతముల ననుకరించుటయే కర్తవ్యమని ఆతనుబోధించెను. ఎత్తున పట్టుదలకలవారు తమ పూర్వసమ్యక్ముల విడచి కేరొకసారి యేనుక్రీస్తును పరికించవలెను.

గవర్నరుగారు ఉపన్యాసాంతము గిట్టిగారి వాగ్దోరణి కథ్యురవ్యయను మరువబాలనియు, ఆతను తెలిసిన విషయములే మన ము జేయుచు యింటికి బోగలరనియు తెప్పింపజేసిరి.

శ్రీమధ్వసిద్ధాంతసభ

చతుర్థవార్షికోత్సవము తిరుచునాపల్లిలో

యీ నెల 1, 2, 3 తేదీలలో జరిగినది

ఉత్సవము మాడు దినములును అతివైభవముగా జరుపబడెను. ఉపన్యాసములు కాలక్షేపములు మున్నగునవి మాడుకొరబాను జరిగినవి. బ్రాహ్మణసంతర్పణలుగూడ జరిగినవి.

శ్రీమధ్వసవమి ఉత్సవము

శ్రీరంగమున ముఖ్యభాగలు మతమునందు ఆరాధనమును బ్రాహ్మణసంతర్పణమును కేపునియూరేంగిపును జరుపబడెనని యొకరు వ్రాసిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బిల్లు త్వరలో రావచ్చును

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బిల్లుగోని ముఖ్యమంత్రిములు ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకరింపబడిన వనియు, దానివివరములన్నియు నిశ్చయించి స్క్రీము తయారుజేయుపని ఒక ప్రత్యేకోద్యోగి కప్పగించిరనియు నమృతగినవార్త తెలిసినది. పూర్తిగా తయారగు స్క్రీమునుగూర్చి చెన్ననగరములోని ఆంధ్ర నాయకులకు దోడ్పాడక నాగేశ్వరరావు, టి. ప్రకాశం, వి. రామచాను, ఎం.వి. శుబ్బరావు, బి. సత్యనారాయణగారు మున్నగువారితో మంత్రిగారు సంప్రదింపబడి యున్నారు. అటుపిమ్మటని నెనేలువారి ఆమోదమునకై నెనేలుసభలో ప్రవేశపెట్టబడును. వారి ఆమోదమును బడసిపిమ్మట, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముబిల్లు(బహుళ, బాను, కాలైమాసములలో నే) కావనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. స్క్రీముతయూర్గానిది బడ్జెటులో భవము ప్రత్యేకించుటకు విలులేదుగావున, ఈ మార్చి బడ్జెటునందు విశ్వవిద్యాలయము పేర్కొనబడదు. కాని బిల్లు ప్రవేశపెట్టినపిదప, కేంద్రప్రభుత్వమువారు కటుబడి తగ్గించినచో సబ్మెంటరీగాంటు కొరబడును.

సలము

విశ్వవిద్యాలయము ఏవోల నిర్మింపవలెనను విషయము చాలనివాదాంశముగా నున్నది. కావున ఈవిషయము నిశ్చయించుటగూడ ఒక్కరిపై జరుగక, నలుగురు లేక ఐదుగురు ముఖ్యులగుల సంఘమువారికి విడిచిపెట్టబడును. వారు ఏవో రెండుస్థలములను పేర్కొని ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుజేయుదురు. అం దొకస్థలమును అనుకూలతనబట్టి ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెదరు. రాజమండ్రి లేక, విశాఖపట్నములు ఆలోచనలో నున్నవి. రాజమండ్రికి తొలిరక ప్రాముఖ్యము కలుగుటచే నచ్చట నెక్కుడగుకాళములు గలవు. రాజమండ్రియే నిశ్చయంపబడినచో ఊరునకు నుమాగు ఆరుమైళ్లమార్గమున (నెటూరు పొల్లి) భవశేఖరమువైపు నిర్మింపబడును. భవనములను గూర్చిన అంచనాలు, ప్లానుగూడ సిద్ధమయినట్లు తెలియుచున్నది.

కాన్పూరులో 50 శేల రూపాయల

దొంగతనము

నలుగురిని అరెస్టుచేసిరి

నవంబరునెలలో కాన్పూరు రైల్వేస్టేషనులో 50 శేల రూపాయల చెలగల బంగారు మొహూరులగుల పాకేజీని ఎవరో దొంగిలించిరి. ఆసందర్భమున పోలీసువారు నలుగురిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో ముగ్గురు నేరము నొప్పుకొనిరి. ఆ స్థియంతయును దొరికింది. (ఆ. ప్రె)

నరముల అతిబలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమై వ్యాధులకు

అత్యద్భుతనివారిణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతచే నాకుండి మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జిటౌన్ ఆస్పత్రియనకిటిభాగో నెం 72వ గృహమునందుండు పశుశిక్షాస్వామి శ్రీనివాసఆంధ్రులగారి అతిస్వల్పకాలములోనే వాచించెరి. చికిత్సించిన తరువాత నాకు ప్రోత్తపుష్టి, పలుకులు గలిగి ని పురుగువాని అనేక పంధనములు. వారు మిక్కిలి చతురులతోను జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేద కైద్యమునకు కొచ్చిరి, ప్రతిష్ఠలు కలిగినది.

ఇతర కైద్యులచే మరదని వమోచేయబడిన అతిమాత్ర వ్యాధిచే గలిగిన కఠినమైన రావతులపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటకు నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. టి. ప్రకాశం, డి. కమ. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎస్. సి. డి.

ఇన్ కమటాత్స్ ఆఫీసు, మద్రాసు. 17-11-24.

వారి సలహాకట్టు ముద్ర 15

6-వ వాయిదానూలు పంపిన నభ్యేతరులు

క్రమ సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	గజనులు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
73	కె. వి. అప్పయ్యకాశ్రీ	నెల్లూరు	419	2000	14	6 3/4
74	కేతు బాలసుబ్బయ్య	కడప	426	2000	21	4 3/8
75	కంచెభట్ల వెంకటేశ్వర్లు	గుంటూరు	427	4000	18	10 3/8
76	నాగేటి సాంబమూర్తి	"	440	4000	24	18 5/8
77	వడ్డూరి శ్రీరామమూర్తి	ప.కృష్ణ	457	2000	28	8 3/8
78	చివుమల సుబ్రహ్మణ్యం	చిత్తూరు	466	2000	18	5 1/4
79	ఆర్. కామమ్మమ్మ	"	468	8120	18	8 1/4
80	సోమయాజుల సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	478	1800	20	4 3/16
81	శ్రీపాద సుబ్బారావు	"	516	2100	22	8
82	అయ్యల సోమయాజుల కామేశ్వరరావు	"	521	2000	16	6 1/2
83	భానుభేల నాగభూషణరావు	"	538	2000	15	6 1/2
84	వెంపరాజు సూర్యనారాయణకాశ్రీ	"	585	2200	17	6 1/2
85	తటవర్తి బాపిరాజు	"	587	1100	18	4
86	బొగ్గవరపు సూర్యనారాయణ	"	589	2000	24	4
87	కాళికారదా వెంకటరత్నమ్మ (బాలిక)	గుంటూరు	550	2000	28	4 1/8
88	చండ్రభట్ల హనుమంతరావు	ప.గోదావరి	560	2000	14	7
89	కందాడై శ్రీరామచంద్రాచార్యులు	"	561	2000	19	5
90	వెంగువేటి వెంకటరమణయ్య	గుంటూరు	589	4000	88,50	4 1/4
91	సోమయాజుల సీతమ్మ (బాలిక)	ప.గోదావరి	606	1800	25	3 1/4
92	గరిమెళ్ల కామేశ్వరమ్మ	గంజాం	617	2000	42	2 1/4
93	ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణ	గోదావరి	644	900	19	2 1/4
94	కందికే గంగన్న	విశాఖపట్నం	668	1000	4	10 1/2
95	చొప్పల్లి వెంకటేశ్వరమూర్తి	"	669	8000	27	3 1/2
96	ఉల్లి అప్పల నరసయ్య	"	670	1000	24	2
97	అయ్యలపిన్న పిచ్చయ్య	గుంటూరు	681	1100	18	4
98	వేజండ్ల రాఘవయ్యచౌదరి	"	685	2014	20	4 3/4
99	వడ్డమూడి అప్పారావు	"	688	2000	24	4
100	దేవిరాజు సాంబశివరావు	"	691	2000	85	1 1/8
101	ముక్తిమాలేపాటి హనుమంతరావు	"	695	2000	32	8
102	అల్లంనేని వెంకటప్పయ్య	"	713	500	22	1 1/8
103	నాగళ్ల నాగభూషణం	"	714	500	22	1 1/8
104	" మటుంబరావు	"	717	500	27	7/8
105	మాధవపెద్ది రాజమ్మ	"	721	2000	11	6
106	ప్రభల సత్యనారాయణ	"	723	2000	17	6 1/4
107	చిలువూరు సూర్యనారాయణ	"	724	2000	77	3 3/8
108	వాసిరెడ్డి రాజ్యలక్ష్మీవరప్రసాదాంబ	"	726	3100	20	7
109	మక్కపాటి సుందరరామయ్య	"	727	2000	17	5 1/2
110	వాసిరెడ్డి రామసీతమ్మ	"	728	2000	22	4 1/2
111	చెవ పార్వతమ్మ	"	730	2000	24	4
112	" విశ్వనాథం	"	732	2000	32	3
113	పాటిబండ్ల సంతోషరాయుడు	"	733	2000	20	4 3/4
114	పుతుంబాక వెంకటలక్ష్మమ్మ	"	735	2000	19	5 1/16
115	" శ్రీరామయ్య	"	736	2000	20	4 3/4
116	వాసిరెడ్డి శ్రీనివాసరావు	"	737	2000	12	8 1/2
117	పుతుంబాక నాగయ్య	"	738	2000	16	6
118	పెద్దిభట్ల శ్రీకృష్ణమూర్తి	"	739	1700	15	6 1/4
119	మైనేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	"	740	2000	84	2 7/8
120	పాలద్దు నాగయ్య	"	745	2047	26	3 3/4
121	ముప్పి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	751	2000	17	5 1/2
122	కేతు దివసోమిరెడ్డి	కడప	759	2002	14	6
123	కామారాజు రాఘవమ్మ	తూ.కృష్ణ	760	2000	17	5 3/4
124	పాలద్దు వెంకటస్వామి	కడప	769	4500	27	7 1/4
125	తంగిరాల గురుమూర్తి	గుంటూరు	775	2000	27,48	8 1/8
126	యేలేశ్వరపు శేషమ్మ	"	776	3000	38	8 7/8
127	నేతి సుబ్రహ్మణ్యం	"	792	1500	20	8 1/4
128	సున్న వెంకటేశ్వరకాశ్రీ	తూ.కృష్ణ	802	840	23	1 3/4
129	కోట శ్రీనివాసులు	చిత్తూరు	805	2000	19	5
130	కొమరగిరికనకమ్మ	గంజాం	812	500	24	1
131	గుంటూరి అయ్యలరామయ్య	గుంటూరు	827	2600	10,70	1 1/2
132	పి. వెంకటజగన్నాథం	విశాఖపట్నం	846	2650	21	1 3/16
133	లిక్కిన లక్ష్మీవెంకటసుబ్బయ్య	గోదావరి	849	2000	41,57	2 1/16
134	మాచిభట్ల అన్నపూర్ణ	తూ.కృష్ణ	864	1000	17	2 3/4
135	తంగిరాల సీతమ్మ	గుంటూరు	871	2500	24	5
136	పులగం శేషమ్మ	గోదావరి	873	1080	11	4 13/16
137	భద్ర శీతారామయ్య	కడప	906	2000	24	4
138	తుమ్మల వెంకటకృష్ణయ్య	ప.కృష్ణ	910	500	12	2
139	బుద్ధవరపు వెంకటేశ్వరావు	గోదావరి	913	2100	32	3
140	యడ్లగడ్డ వెంకయ్యచౌదరి	గుంటూరు	914	2000	54	1 3/4
141	దిగుమర్తి వెంకటరత్నమ్మ	గోదావరి	920	2000	16	6
142	దూర్యాసుల సత్యనారాయణమూర్తి	"	921	1000	19	2 1/8
143	యలమంచల వెంకట్రామయ్య	ప.కృష్ణ	931	1000	28	1 1/4
144	యడ్లగడ్డ అయ్యయ్యచౌదరి	గుంటూరు	940	1000	37	2 5/8

శ్రీరామసమాజము-చింతలపూడి
(ఎల్లూరుతాలూకా)

ఈ సమాజమువారి యాజమాన్యమున 2-2-25 తేదీ
సంప్రదించిన చింతలపూడి నాటక మతిమనోహరముగ నిచ్చు
పద్యసంపాదనని తెల్పుట కంతయు సంతసించుచున్నాను.
పద్యమునకు పెద్దయందొగ్గములు, విద్యాధికులు, పె
రుగ్రామవాసులు, ఇతర గ్రామస్థులు చాలమంది విచ్చేసిరి.
మముఖ్యముగ పండితుడైన జమీందారు లగు శ్రీరాజా
స్వామీదేవర నాగన్న నాయుడు బహద్దరునా రిచ్చటకు తలవని
పుగ దయచేసిన కమయమున వీరినాటక ప్రదర్శనమున కా
నింబడిరి. వీరి గౌరవాగ్ధమై యీ సమాజసభ్యులలో నొక
స్వరులు చక్కని తేనెలొక్క మధ్య పద్యముల రచించి
సభ్యులనెల్ల నానందింపజేసిరి. ఈ ప్రదర్శనమునందు బిల్వ
భుజు, చింతామణి, సుబ్బినెట్టి పాత్రలు మిగుల ప్రశంసా
తములయి సర్వజనానురంజకముగ నుండెను. ఈవేషధారు
మృదుమధురమగపాడి, వారియభినయములచే నెల్లర నాక
జేసిరి. ఈసమాజము ఇచ్చటి విద్యాధికుల యభిమాన యా
ములతో కొలదికాలము క్రిందటనే స్థాపింపబడినప్పటికి
ప్రస్తుత, గయోపాఖ్యానము, చింతామణి, కుశలమున్నగు
కముల కడుమనోహరముగ ప్రదర్శించుచుండిరి. మున్ను
ఇచ్చటి ప్రజలుకూడ ప్రోత్సహించుచు ఈసమాజ మిచ్చటి
స్థాయియొందుటకు తోడ్పడుచు, సక్రమాభివృద్ధి గాంచు
భివక్షణసాహిత్యగాన, పాత్రాభివ్యక్తియలతో యుద్ధోచితం
తనతారుచు ఆంధ్రనాటక కళాభివృద్ధికై పాటుపడుచు,
ధనాటక కళాప్రపంచమున కాదర్శనీయమై వెలయుగాక
నాటకములన్ని వచ్చుధనము సత్కార్యములకై వినియోగిం
చు నమ్ముచున్నాను. ఈసమాజము చిరకాలాభివృద్ధి గాంచు
!

కొత్తపల్లి వెంకట్రామ లక్ష్మీనారాయణశర్మ.

నెల్లూరు మండల ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక
పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యయ మేనేజర్ల కందర
కొ క వి జ్ఞా ప న

మండలములోని అన్ని కేంద్రాలందును వివిధ గాట్రిచరు
సెంటర్ల సెంటర్ల సంఘములు వ్యాపింపనిది, మనము ఎన్ని
సంఘములు జరిపినను, ఎన్ని తీర్మానములు చేసికొనినను
మాత్రము పుష్కలము లేకయున్నది. మండల అవసర
సభ జరిగి ముహూ రెండు మాసములయినను యంతవరకు
సభాతీర్మానములు అధికారవర్గమువారికి పంపుటకు ద్ర
వణిచాలక యున్నది. మహాసభ నిబంధనలు, తీర్మానములు
ప్రతిచి సభ్యులకందరకు పంపవలసిన తాద్యతకలదుగదా?
ఎట్లు సందర్భముతో యోచింపుడు. ఇందుకు ద్రవ్య మే
గానము కదా? ఏకా ర్యాగంభమునకును ప్రధానముగ ద్రవ్య
మిచ్చి మండలసంఘమును పోషించి తద్వారా మన కా
ములన్నియు నెరవేర్చుకొను భారము సెంటర్ల సంఘముల
ందు ఆవహించియున్నది. ప్రతి సెంటర్ల సంఘమునందును
మరుగా నుండు ట్రిచరు మేనేజరు గ్రాంటు వివక్షిత లేక
మనకు ఒక రూపాయవరకు ట్రిచరు మేనేజరుల సెంటరు
సములకు చందా యిచ్చిన ఆ చందా మొత్తము వరుసగా
సామలవారిగా 0-8-0 లు మండల సంఘమునకు చేరి
డలసాఘకార్యములు చక్కగా నెరవేరగలవు.

ట్రీచరు మేనేజరులారా! మీరు యిది మొదలు యెక్కు
ధబ్బాని ప్రతిసెంటరులోను 10 లేక 15 గ్రామములకు ఒక
టరుసంఘము, ఎయిడెడ్ బోర్డు స్థాపించి ప్రతిమాడుమాస
కు సభలుజరుపుచు ప్రతిట్రీచరు మేనేజరుకష్టములను మీ
ములుగా భావించి చివరించుచు సర్వవిధముల త్రికరణకు
కృషి సలుపుచుండురనియు, చందాలములమునను, సెం
సంఘముల వలననున్న బలము మండలసంఘమును పోషిం
చు, తద్వారమున సర్వవిధముల అభివృద్ధికి కారణభూతు
ను, కృషి కృషులు నగుడరనియు మిమ్ముల నందరను మిక్కిలి
ధించు చున్నాడను.

కనువర్తి నారాయణయ్య
కార్యదర్శి నెల్లూరు మండల ఉపాధ్యాయ మేనేజరు
ము. మధ్యపతివారిపేట, నెల్లూరు, 10-2-25.

సోంపేట తాలూకా దేవాంగ జన
ప్రథమ మహాసభ

తే 20-1-1925

ఆశ్చర్యసంఘాద్యక్షులగు పిల్లి సింహాద్రిగారి యుపన్యాసు
సోంపేటలారా! నేను మహామదితము. సాంఘిక పరివర్త
నమునందు, ఇరుగదియక కేతాబ్దును వెనుకపడియు స్వీయక
త్తిపై నాధారపడి జీవనముగడుపుచున్న యొకపరిణామియు
క్క మేలుకొలుపు. ఇదియే యువకాలము. దేవాంగులు మే
ల్కొనిరి. భారతదేశమంతటను వా పించిన బహుళసంఖ్యాకు
లకు దేవాంగులు యిప్పుడెప్పుడే తమజాతీయతను గుర్తించిరి.
దేవాంగులపక్షమున వ్యతిరేకులవెల్పడినవి. పాతములు చదువబ
డినవి. పామరత్వము పటాపంచుగునున్నది. దేవాంగమునకు
లు ఛత్రచామరములనుబట్టి మాతృనేవకై గడంగిరి. దేవాంగజను
లు మహాసభలజేయ నారంభించిరి. సాంఘిక, పారిశ్రామిక,
సారస్వత నైతికములగు విషయములను జన్పించుచున్నారు.

దక్షిణసాంధ్యదేశమున దేవాంగప్రజలు సర్ పిట్టి త్యాగ
గరాయ కెట్టిగారి శంఖుని నాదము విని మాతృపాదనేవకై బూను
కొనిరి. కీర్తికాములగు రావుసామెలు మిదల సాంపద్యగా
రు మాతృపీతమును నిర్మింపగలరు. గంజాంనుండల దేవాంగ మ
హాజనులారా! లేండు! కులగౌరవమును నిలుపుడు!

గంజాం మండలమున సోంపేట యొక ప్రసిద్ధముగు పట్టణ
ము. చారిత్రక పరిశోధకులకు సోంపేట మహాత్మ్యము విదితమే
సమాజములు కలవు. వార్తాపత్రికలకు, పత్రికాసంపాదకులు
పండితులకలరు. అఖిలభారతవిశ్వకర్మ ప్రజాసత్తాకమయ్యుక్క
ఆంధ్రదేశీయ ప్రథమమహాసభ జరిగిన దిచ్చటనే.

ఈపత్రిక ప్రదేశముననే నేడు మన దేవాంగసభ కూడిన
ది. శీతకాలంబున నితర గ్రామములనుండి కులపుత్రుల నాహ్వానిం
చితిమి. క్షమింపుడు. సభను జయప్రదముగ కొనసాగింపుడు.

విభూతిదారులగు మనము విశ్వావిషయమున వెనుకబ
డియున్నాము. పారిశ్రామిక పండితులగు మనము సాహితీ
పాండిత్యము చాలజాలదు.

- ఆ! వె! నేతయందు మిగుల - భ్యాతి గాంచిన కుల
మకట వెనుకబడియె - నార్యులార!
సంఘబలముమించు - సాధనమేలేదు
మాతృదీక్ష గొనుడు - మాన్యులార!

ఇచ్చాపురం పరగణాతరపున బాగున పరగణాతు జిణగ
చంద్రయ్య సీనాపతిగారు చీకటి తాలూకా పాత్రపురం గ్రా
మమునకు కొమ్మున సారధిదేశబహారాగారు, పాత్రపురం మహా
దేవిపేట సేనాపతి కందాళం బసయ్య సేనాపతి గారు, నడి
మిపేట - మాడచంద్రయ్య, కొమ్మునపేట - కొమ్మున గురయ్య,
కడిపేట - భత్తల తిప్పడు-దేశబహారాపేట - కొమ్మునసారధి
దేశబహారాగారు, జయంతిపురం - కందాళం బంకయ్య సేనా
పతిగారు. చీకటినాగాము - ముప్పన చిదంబరం సేనాపతి
గారు, సోంపేట - నల్లలత్తయ్య, బాదుపురం - కడి చిన్నయ్య
చీకటిపేట - కొక్కిలి బుచ్చన్న.

తర్లాతాలూకా - పలాశగ్రామమునకు - బత్తల నమళ్ళి
వాయ దేశబహారాగారు, తర్లాతా - పలాస - గోరుపేట
నల్లయ్యలు సేనాపతిగారు - తర్లాపలాసా - కొత్తపేట -
బత్తల జోగులు సేనాపతిగారు, తర్లాతా - చినబాడం - కొ
ళ్ళకంతు సీనాపతిగారు, తర్లాతా - సాసనాం - గోరుపాప
య్య సేనాపతిగారు, తర్లాతా - పెదంచల - కొల్లతోగులు
సేనాపతిగారు, మందసాతా - మందసాతా - దాసరి అన్న
య్య దేశబహారాగారు, మందసాతాలోడిపేటి - మాడసోమ
య్య సేనాపతిగారు, మందసాతా మాలిపాడు - కొల్లమల్ల
య్య సేనాపతిగారు, మందసాతా తాళబడ యర్రలింగ
రాజు సేనాపతిగారు, మొదలగువారందరు మాయాహ్వాన మం
గీకరించి దయచేసినందులకు వారికి మాకృతజ్ఞతాభివందనము
లర్పించుచున్నాము.

మందరి తెలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0-8-0 వి. పి. 0-18-0
ఒక డబ్బీ తెలము బియ్యం రాదిన ముఖమున ఏర్పడు
మొదటలు మచ్చలమానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా
అద్దమువలె ప్రకాశింతును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి శాంతా
లేరును. ఈ తెలము మంచునాన గలిగి మోగడవలె నుండును.
అమృతాంజనం డిబో మదరాను - సాంకాంబ

కెన్న వరి బజారుధరాలు

ఫిబ్రవరి 12-వ తేది గురువారము

(1) బాన్సుములు

దరియాల కా 1.4 ను 30.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు 10.0-0 వరకు
కనుమ తొవరిలి ,, క 48 గుంజు	14.0-0 14.8-0
నలూరిలి ,, దిటా	15.8-0 16.0-0
డిల్లిలి ,, దిటా	16.4-0 16.8-0
రాగులు కా. 164 బస్తా 1.8	8.12-0 9.0-0
శుభ్రము ,,	20.0-0 24.0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1.8 ర 205 ను	11.0-0 ను 12.0-0
నెనగలు ,, దిటా	10.8-0 11.8-0
పెనలు ,, దిటా	11.8-0 12.4-0
మినుములు ,, దిటా	18.0-0 18.0-0
తొలములు ర 164 ,,	9.4-0 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

శుభ్రము కా 1.8	160.0-0 165.0-0
నెయ్యము 1.8	14.0-0 22.0-0
కొంబాపురం నెయ్యము కా 1.8	55.0-0 60.0-0
కొంబాపురము ,,	50.0-0 58.0-0
నెయ్యము కా 1.8 ను 122 మొదలు 128	
అనుదము కా 1.8	142.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకము కా 1.8	155.0-0 160.0-0
కాయకము ,,	180.0-0 185.0-0
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1.8	129.0-0 140.0-0
గుంటూరుకాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1.8	50, 55
కాళవా నీలికాయకట్టు ,,	70, 75
కెలము కా 1.8	35.0-0 60.0-0
మిరకండు కా 1.8	30.0-0 49.0-0

(5) ఇనుము

కట్టా కరం కా 1.8	82.0-0 88.0-0
చురండు ,,	82.0-0 85.0-0
రవండు ,,	82.0-0 85.0-0

(6) లోహములు

వండి 100 కుంటుక	72.0-0 77.0-0
బంగారము, కుంటుక 1.8	21.8-0 22.8-0
వరకు 1.8	18.14.9
ఇత్తడి కా 1.8	275.0-0 280.0-0
రాగి దిటా	805.0-0 810.0-0
అస్కావక్కర కా 1.8	84.8-0 85.0-0

(7) రంగులు అలిజరైసు

అల్లకప్పుడు 20 డిగ్రీలు ను	70 72.0-0
కొట్టికప్పుడు డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
గుర్రం డిటా	,,

(8) దూది

బొంబా నల్లకాయ 1.8	800.0-0
పల్నాడు దూది ,,	240.0-0

(9) నూలు

కొంబాపురం నెం 10 1/2 పెట్టె 1.8	7.8-0
కట్టా నెం 12 1/2 పెట్టె 1.8	6.4-0
పుల్లూరు నెం 8 1/2 పెట్టె 1.8	8.12-0
అనూపాపూరు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.8	7.12-0
కట్టా నెం 20	10.10-0
బొంబా నెం 20	
,, ,, 40 ఏ తేలిక అయినవ	13.6-0
గోకాక నెం 12 1/2	8.14-0
పల్నాడు నెం 24 1/2	11.4-0
14 1/2 క్విలకా కట్టె	8.4-0
నెం 20 చెన్ని సింహం యాకె	10.10-0
నెం 22 ,,	10.14-0
నెం 12 1/2 చెన్ని సర్కసు	9.0-0
నెం 14 1/2 ,,	9.4-0

డైరీబుక్కు- (1925) విచిత్రము

అయ్యుర్యేద వైద్యసంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను ముఖముగా చికిత్స చేసికొనవచ్చును. ప్రతివైద్యునియొక్కయు యుద్ధవిద్యను 1 భాగం ను 1-4-0. 2 భాగం ను 1-12-0. ఆయుర్వేదవైద్యునికే- ఆరోగ్య, జీవ, భయము, చికిత్స మొల ప్రాయబడుచుండును. పం|| చంద్రాచారి 2-8-0. పి. జి. పి. అచ్యుతో, ఆయుర్వేదసామ్రాజ్యం, మాదిరి యుచిత్రము. పెరిడేజీ- బెల్జియం.

కొట్టి కంపెనీ, గురువారము, 12, వై.నా.బా.రొడ్డు, మదరాసు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రు కలే అందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలువి దువ్వనవుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ నొదులుపెట్టి పూర్తిగా పాదగును అల్లుకాకుండు

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల, గొప్పాదుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవృక్షము వాసిని మొత్తముగా వట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కబివరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల సత్తిను భవరచను. బుడ్డివల 1 రూపాయ. 3 బుడ్డివల రూ 2-10-0.

128 ఏపిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

రిజిష్టరుచేయబడినది

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు

అప్పు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిగుమలాలనందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
క్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్ని చికిత్సను వ్యాపించును.
క్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతివోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న పోలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 కామ్యూనికేషన్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బిడాయగులకు

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. గ్రాంబి 51, వై.నా.బా.రొడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, శాకుమాలలు అడ్డగ చేకలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగలు, జడలిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి క్లండి రైలు మాజులు, టంబల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యొప్పుదుసిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార మునకున్ను చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గార్వంటి యివ్వబడును.

నిచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597 శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

